

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล
สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

**THE GUIDELINES FOR DEVELOPING THE ACADEMIC
ADMINISTRATION OF THE SCHOOLS UNDER THE DIVISION OF
EDUCATION, BURIRAM DISTRICT MUNICIPALITY**

วิทยานิพนธ์

ของ

ธนวรรณ ปัญญาอินทร์

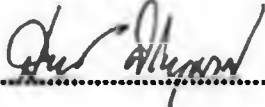
เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2554

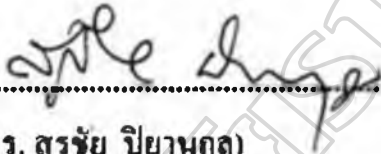
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

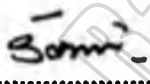
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของนางธนวรรณ ปัญญาอินทร์ เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....ประธานกรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยากรณ์ ศิริกานุมาศ)

.....กรรมการควบคุม
(ดร. สาธิต ผลเจริญ)

.....กรรมการควบคุม
(ดร. สุรัชย์ ปิยานุกุล)

.....กรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตติกร รัตปอง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2554

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัด กองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	ธนวรรณ ปัญญาอินทร์		
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ	ประธานกรรมการ	กรรมการ
	ดร. สอาทิตย์ ผลเจริญ		กรรมการ
	ดร. สุรัชย์ ปิยานุกูล		กรรมการ
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการ และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และพนักงานครู จำนวน 137 คน รวมทั้งสิ้น 145 คน ทำการศึกษาทั้งประชากร เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง และค่าความเชื่อมั่น และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่า

1.1 สภาพการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมากเช่นกัน

1.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู มีความคิดเห็นว่า โดยรวมเป็นปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง และมีเพียงบางส่วนที่มีปัญหาในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่า

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน

วิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน วิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล มีดังนี้

3.1 จัดระบบและวางแผนติดตามงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน เพื่อให้การจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนให้ไปในทิศทางเดียวกัน

3.2 จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้โรงเรียนได้ทราบแนวทางในการพัฒนา โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

3.3 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้กับพนักงานครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3.4 จัดระบบและวางแผนติดตามเพื่อประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียน การสอนของแต่ละโรงเรียนให้ไปในทิศทางเดียวกัน

TITLE	The Guidelines for Developing the Academic Administration of the Schools under the Division of Education, Buriram District Municipality		
AUTHOR	Thanawan Punya-in		
ADVISORS	Assistant Professor Dr. Piyaporn Siripanumas	Thesis Advisor	
	Dr. Satit Pholcharoen	Co-advisor	
	Dr. Surachai Piyankool	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	Major	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	Year	2011

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the states and problems of the academic administration of schools under the Division of Education, Buriram District Municipality; 2) to compare the opinions of the administrators and teachers about the states and problems of the academic administration; and 3) to find out the guidelines for developing the academic administration of the schools under the Division of Education, Buriram District Municipality. The population for this research were 8 administrators and 137 teachers, in a total of 145 which were as the research samples. The instruments were a questionnaire which was verified the validity and reliability, and an in-depth interview. The collected data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test and content analysis. The findings of this study revealed that:

1. The states and the problems of academic administration of the schools under the Division of Education, Buriram District Municipality.

1.1 The states of academic administration as perceived by school administrators and teachers both as a whole and each aspect were at high levels.

1.2 The problems of academic administration as perceived by school administrators and teachers as a whole were at moderate level. When considering at each aspect, it was found that most aspects were at moderate levels while a few aspects were at low levels.

2. The comparison between the opinions of the school administrators and teachers about the states and problems of academic administration.

2.1 The opinions towards the states of academic administration between the school administrators and teachers as a whole were not different. When considering at each aspect, it was found that there was a statistically significant difference at .05 level in the aspect of extra curriculum.

2.2 The opinions towards the problems of academic administration between the school administrators and teachers as a whole were not different. When considering at each aspect, it was found that there was a statistically significant difference at .05 level in the aspect of curriculum and curriculum management.

3. The guidelines for academic administration development were that:

3.1 The schools should set up the system and plan for following up all 6 academic aspects in the same direction.

3.2 The schools should make the strategic plan for developing the school curriculum and let the school stakeholders to participate in making the strategic plan.

3.3 The schools should organize the action training about making school curriculum for teachers and school stakeholders in order to understand how to bring the curriculum in to teaching and learning activities.

3.4 The schools should set up the system and plan for following up the evaluation of applying the curriculum in teaching and learning activities in each school in the same direction.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไข ขอบกพร่องต่าง ๆ และกำลังใจจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริพานุมาศ ประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สาริต ผลเจริญ อาจารย์ ดร. สุรัช ปิยานุกุล กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตติกร รัตกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ตลอดจนชี้แนะ ตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนบุคลากรในบัณฑิตวิทยาลัยที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดทำจนเสร็จสิ้น

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทั้ง 3 ท่าน คือ นายเสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อาจารย์ จูฑาภรณ์ เวียงวิเศษ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นายไพยนต์ ปลื้มดีศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์และ โรงเรียน TOA สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองนางรอง ที่กรุณาออกแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และทดลองใช้ ในการเก็บข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ คุณย่าอ่อน สงค์ศรี และคุณพ่อสุนทร สงค์ศรี ผู้ล่วงลับ ที่สุดก็คือ คุณแม่ บุญมี สงค์ศรี ที่ส่งเสริมและสนับสนุนทุ่มเททั้งกำลังกายกำลังทรัพย์เพื่อมอบ โอกาสด้านการศึกษาที่ดี ยิ่งสำหรับลูกมาโดยตลอด ขอขอบคุณครูธ (น้องสาวที่แสนดี) ที่เสียสละทั้งกำลังใจและกำลังกาย ด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณอย่างยิ่งสำหรับ อาจารย์ธิดิ ปัญญาอินทร์ และลูกรักทั้งสองคน ผู้ให้ทั้งในด้านกำลังใจและกำลังกายด้วยความเหนื่อยยากอดทนมาโดยตลอด จนทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจและประสบความสำเร็จทางการศึกษาในครั้งนี้

ประ โยชน์และคุณค่าจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอให้ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา ของท้องถิ่น และผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธนวรรณ ปัญญาอินทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา.....	9
การบริหารงานวิชาการ	11
หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.....	16
หลักสูตร สาระการเรียนรู้ และการจัดระบบ.....	16
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	18
สื่อการเรียนรู้.....	23
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	28
การวิจัยในชั้นเรียน.....	33
การสอนซ่อมเสริม.....	39
การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	39
การนิเทศการศึกษา.....	40
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	46
บริบทของโรงเรียนเทศบาล.....	51
ปัญหาการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาล.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
งานวิจัยในประเทศ	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
งานวิจัยต่างประเทศ	63
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย	65
ประชากร.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
ความมุ่งหมายของการวิจัย	101
วิธีดำเนินการวิจัย	101
สรุปผลการวิจัย	103
อภิปรายผล	107
ข้อเสนอแนะ	112
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	112
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	113
บรรณานุกรม	114
นุกถานุกรม	119

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	120
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	128
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	143
ภาคผนวก ง แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก	145
ประวัติย่อของผู้วิจัย	146

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรไน
BUNIRAM RAJABHAT UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2551.....	3
2 จำนวนข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารวิชาการ 6 ด้าน.....	68
3 จำนวนข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารวิชาการ 6 ด้าน.....	69
4 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	76
5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (หลักสูตรสาระการเรียนรู้และการจัดระบบ).....	77
6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การพัฒนากระบวนการเรียนรู้).....	78
7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้).....	79
8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การวัดและประเมินผลการเรียนรู้).....	80
9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	81
10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการสนับสนุนเสริม	82
11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	83
12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	83
12 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	85
14	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โดยรวมทั้ง 6 ด้าน.....	86
15	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ)	87
16	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การพัฒนากระบวนการเรียนรู้)	88
17	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้)	89
17	(ต่อ) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้)	90
18	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การวัดและประเมินผลการเรียนรู้).....	91
19	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	92
20	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการสนับสนุนเสริม.....	93
21	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร...	93
22	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
23 คำเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา....	95
24 คำเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โดยรวมทั้ง 6 ด้าน	96
25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู เกี่ยวกับการ บริหารงานวิชาการ.....	97
26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู เกี่ยวกับปัญหาการ บริหารงานวิชาการ.....	98

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.....	35
2 การวิจัยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา.....	36

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระบวนการทางการศึกษาจัดว่าเป็นกระบวนการที่มีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์เราอย่างยิ่ง ความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาสาขาวิชาต่างๆ มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านของโลกและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และได้บัญญัติ ในมาตรา 43 ว่า บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จากข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ และได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้นเพื่อเป็นกฎหมายสำหรับการบริหารและจัดการศึกษา โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย การกำหนดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดระบบครู คุรุศาสตร์ และบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ดังนี้ การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมวิชาการ, 2546:2)

การศึกษา มีบทบาทที่สำคัญอย่างมากต่อการพัฒนามนุษย์ พัฒนาสังคมดังมีผู้กล่าวไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะคติ ตลอดจนความเชื่อและแบบแผนในการดำเนินชีวิตให้แก่มนุษย์เพื่อการสร้างสรรค์ของมวลมนุษยชน มนุษย์ต้องเรียนรู้ใฝ่รู้ ฝึกฝนตนเองและเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมตลอดชีวิต กระบวนการดังกล่าวเรียกว่า การศึกษา การศึกษาจึงมีลักษณะทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึมแทรกและประสานสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย (สุมน อมรวิวัฒน์, 2535: 3)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนั้น ชุมชนหรือท้องถิ่นมีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นั่นคือการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้องค์กรส่วนท้องถิ่นได้จัดระบบการบริหารจัดการในด้านต่างๆ เองซึ่งองค์กรส่วนท้องถิ่นที่กล่าวถึงคือเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอยู่ในกำกับของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยองค์กรส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในด้านการจัดการศึกษาก่อนหน่วยงานอื่น คือเทศบาล

ซึ่งที่ผ่านมา รัฐได้มองเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและบทบาทขององค์กรส่วนท้องถิ่นที่จะพัฒนาท้องถิ่น ในด้านการจัดการศึกษา ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริงของชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ ดังที่ได้กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารเมืองพัทยา พ.ศ. 2522 โดยได้ระบุไว้ชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ของเทศบาลประการหนึ่งว่า “มีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชน” (มาตรา 50, 53, 56 และมาตรา 67) ดังนั้นในการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 รัฐบาลมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการดังนี้

กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่ ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ส่งเสริม และพัฒนาการเมืองการปกครอง การปกครองท้องถิ่น การทะเบียนราษฎร ส่งเสริมการศึกษา และการประกอบอาชีพ การพัฒนาชุมชน การพัฒนาฝีมือแรงงาน การรักษาความมั่นคงภายใน การป้องกันสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การที่ดิน การประมง สงเคราะห์ การสาธารณสุขโลก และสาธารณสุขการ การโยธา การราชทัณฑ์ การสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน การผังเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและอำนาจหน้าที่ ที่กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมาย

การจัดการศึกษาของของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น ไม่ได้มีความแตกต่างกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา โดยการจัดการศึกษาของเทศบาล ในปัจจุบันนั้น มีการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นโยบายการศึกษาแห่งชาติ รวมถึงนโยบายทางการศึกษาของผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล

ในสถานศึกษานั้น งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามี

ความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจน การวัดผล ประเมินผล จึงกล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง

ในภาวะปัจจุบันมีการแข่งขันเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง มีคุณภาพ แต่ในเขต เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ยังมีผู้ด้อยโอกาสในการแข่งขันได้เข้ามาศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จำนวน 3 แห่ง ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2551 มีคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ไม่ถึงร้อยละ 50

ตาราง 1 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้	โรงเรียนเทศบาล 1		โรงเรียนเทศบาล 2		โรงเรียนเทศบาล 3	
	ป.6	ม.3	ป.6	ม.3	ป.6	ม.3
ภาษาไทย	34.17	36.24	33.84	28.36	34.73	-
สังคมศึกษา	33.57	38.89	30.71	34.02	32.32	-
ภาษาอังกฤษ	26.22	19.49	22.73	17.37	26.00	-
คณิตศาสตร์	30.28	23.74	28.37	23.18	30.32	-
วิทยาศาสตร์	35.52	27.10	32.27	24.86	32.09	-
สุขศึกษาและพลศึกษา	65.31	56.22	62.54	50.81	63.36	-
ศิลปะ	40.46	31.86	35.14	29.56	36.47	-
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	51.13	34.35	47.80	27.27	49.87	-
รวมค่าเฉลี่ย	39.58	33.49	36.67	29.43	38.14	-

* หมายเหตุ โรงเรียนเทศบาล 3 ยังไม่ได้เปิดในระดับชั้นมัธยมศึกษา

ที่มา: (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1, 2551)

จากผลการสอบผู้วิจัยจึงเห็นว่าการบริหารวิชาการมีความสำคัญผลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและกิจกรรมทางวิชาการต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทาง การพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน และเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานรวมถึงติดตาม และตรวจสอบแผนงาน โครงการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนพัฒนาปรับปรุงงานคุณภาพการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครู และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผลกับผู้เรียน
3. ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ปีการศึกษา 2551 โดยมีขอบข่ายด้านเนื้อหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

ขอบข่ายด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ใช้ขอบข่ายและภารกิจของงานวิชาการดังนี้ มีดังนี้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535: 17-19)

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย
 - 1.1 หลักสูตร สาระการเรียนรู้ของหลักสูตร และการจัดระบบ
 - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.3 สื่อการเรียนรู้

1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. การสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ครูวิทยา” โรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาการ” และ โรงเรียนเทศบาล 3 โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครู จำนวน 137 คน รวมทั้งสิ้น 145 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 ครู

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาล ในด้านต่อไปนี้

2.1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

2. 1.1 หลักสูตร สาระการเรียนรู้ของหลักสูตร และการจัดระบบ

2. 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2. 1.3 สื่อการเรียนรู้

2. 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2 การวิจัยในชั้นเรียน

2.3. การสอนซ่อมเสริม

2.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2.5 การนิเทศภายในสถานศึกษา

2.6 การประกันคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับงานวิชาการ ในโรงเรียนหรือสถานศึกษาทั้งมวล เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง สิ่งขัดข้องหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในงาน วิชาการในโรงเรียนหรือสถานศึกษาทั้งมวล ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะตามที่หลักสูตร กำหนด อย่างมีประสิทธิภาพ

3. โรงเรียนเทศบาล หมายถึง โรงเรียนในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ครูวัฒนา” โรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาคาร” และโรงเรียน เทศบาล 3

4. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้หลักสูตรที่ เหมาะสมกับท้องถิ่น สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง พร้อมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม ปรับปรุง และ พัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

5. การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อหาวิธีการแบบใหม่ในการ แก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนหรือการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อประ โยชน์แก่นักเรียนโดย ใช้ข้อมูลที่เชื่อ ถือได้ รวมถึงส่งผลต่อการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวม ของสถานศึกษา ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

6. การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การให้โอกาสแก่นักเรียนได้มีเวลาเรียนเพิ่มขึ้น ได้เรียนรู้ สิ่งต่างๆเพิ่มขึ้น เข้าใจจนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือเป็นการสอนในกรณีพิเศษ นอกเหนือ ไปจากการสอนตามแผนปกติ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่พบในตัวนักเรียน

7. กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่แยกออกจากกิจกรรมการเรียนการสอนใน รายวิชาต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่ซ่อมเสริมหรือกระตุ้นประสบการณ์ในชั้นเรียนให้บทเรียนมี ความหมายมากขึ้น ได้แก่สถานักเรียน การจัดสัปดาห์ต่อต้านยาเสพติด สัปดาห์วิทยาศาสตร์ การ ได้ว่าที่ การประชาสัมพันธ์ผลงาน กิจกรรมเบ็ดเตล็ด เช่น การทัศนศึกษา การปฐมนิเทศ เป็นต้น

8. การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้วยวิธีการและรูปแบบต่างๆ เพื่อจัดระบบการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมการเรียนการสอนใน สถานศึกษา การติดตาม ประเมิน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา

9. ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา รูปแบบ และวิธีการประเมิน การตรวจสอบ ปรับปรุง ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

10. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือครูที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

11. พนักงานครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติงานการสอนในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา
2. การบริหารงานวิชาการ
 - 2.1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย
 - 2.1.1 หลักสูตร สาระการเรียนรู้ และการจัดระบบ
 - 2.1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 2.1.3 สื่อการเรียนรู้
 - 2.1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 2.2 การวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.3 การสอนซ่อมเสริม
 - 2.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 2.5 การนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 2.6 การประกันคุณภาพการศึกษา
3. บริบทของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
4. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา

การบริหาร เป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารดำเนินการเพื่อให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นสำคัญ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเกิดขึ้นเพื่อเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพของงานให้เกิดผลผลิตที่ดีขึ้น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 1) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ งานของหัวหน้าหรือผู้นำที่จะต้องทำ เพื่อให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีคนหม่มากมายอยู่ร่วมกัน และร่วมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จนสำเร็จผลโดยได้ประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกอย่างคือการทำงานให้เสร็จได้โดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำให้นั่นเอง

เสนาะ ดิเขาว์ (2544 : 1) ให้ความหมายว่า การบริหารคือกระบวนการทำงานกับคน และโดยคน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

วรนารถ แสงมณี (2544 : 2) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การใช้ทั้งความเป็นศาสตร์ และศิลป์มาผสมผสานรวมกัน เพื่อนำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administration Resources) มาประกอบเข้าด้วยกันจนบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม หรือองค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ในการปฏิบัติงาน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544 : 1) ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ กัน ได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงาน (Method) เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

เฟสเลอร์ และเคทท์ (Fesler & Kettl. 1991 : 7) ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นการจัดการทำให้เกิดความสำเร็จ และเห็นว่า การบริหารเป็นการระดมให้บุคลากรดำเนินไปสู่เป้าหมาย

จึงสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การผสมผสานทรัพยากรบริหารภายในหน่วยงานหรือองค์กร ร่วมกันเพื่อให้ดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายของที่คาดหวัง ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในหน่วยงาน รวมถึงเป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคม

ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา

นักการศึกษาได้อธิบายความหมายของ ทฤษฎี ไว้ดังนี้

คีตัน กุสสถานภาพ (ม.ป.ป. : 283) กล่าวว่า ทฤษฎีตั้งขึ้นมาได้จากการศึกษาค้นคว้ามาเป็นเวลานาน จนแน่ใจว่าจะเป็นความรู้ที่เชื่อถือได้ หลังจากนั้นจึงนำเอาความรู้นั้นมาจัดเป็นระบบ แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร แล้วสรุปเป็นทฤษฎี ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ หากผู้อื่นหาข้อพิสูจน์มาถกแย้งได้

ธรร สุนทรายุทธ (ม.ป.ป. : 4) กล่าวว่า ทฤษฎี หมายถึง กลุ่มคำที่มีความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอด (Concept) ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) และการลงสรุปความเห็น (Generalization) ที่เป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะอธิบายพฤติกรรมในสถานศึกษา

ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2530 : 4) กล่าวว่า ทฤษฎีเป็นกลุ่มของมโนทัศน์ที่สัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน เป็นฐานคติเบื้องต้น เป็นข้อสรุปกว้าง ๆ ทั่วไป ที่พรรณนาและอธิบายพฤติกรรมอย่างเป็นระบบในองค์การทางการศึกษา อีกประการหนึ่ง สมมติฐานต่าง ๆ อาจเกิดจากทฤษฎี เพื่อพยากรณ์ความสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้นมา ในท่ามกลางกลุ่มของมโนทัศน์ในระบบนั้น กล่าวโดยรวมแล้ว ทฤษฎีมีลักษณะ 3 ประการ คือ

1. ทฤษฎีประกอบด้วยมโนทัศน์ ฐานคติเบื้องต้น และข้อสรุปทั่วไปอย่างมีเหตุผล
2. หน้าที่หลักของทฤษฎี คือเพื่อพรรณนา อธิบาย และพยากรณ์พฤติกรรม
3. ทฤษฎีเป็นเครื่องมือช่วยค้นคว้าการเรียนรู้ นั่นคือ ช่วยกระตุ้น จูงใจ และชี้แนะการพัฒนาองค์ความรู้ให้ลุ่มลึก และกว้างไกลต่อไปอีก

ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา มีเนื้อหาหลักอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านแผน และด้านองค์การ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2545 : 29-30) ดังนี้

1. การศึกษาด้านแผน จะมีการศึกษาเกี่ยวกับนโยบาย แผนชนิดต่าง ๆ ได้แก่
 - 1.1 แผนระยะยาวที่ชื่อ แผนกลยุทธ์ แผนวิสาหกิจ แผนระยะยาว
 - 1.2 แผนระยะกลาง ได้แก่แผน 5 ปี ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ช่วง 5 ปี แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.3 แผนระยะสั้น เป็นแผนที่มีระยะเวลาเพียงปีเดียว ได้แก่ แผนพัฒนาการ (แผนขอใช้เงินของแต่ละหน่วยงาน จัดทำก่อนปีงบประมาณ) แผนปฏิบัติการประจำปี (เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว)
2. การศึกษาด้านองค์การ จะศึกษาในส่วนที่เป็นคน (Man) งาน (Task) เทคนิคการบริหาร
 - 2.1 การศึกษาเกี่ยวกับคน จะศึกษาตั้งแต่การบริหารบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การรับสมัครเข้าทำงาน (Recruitment) การบำรุงรักษา (Maintenance) การพัฒนามนุษย์ (Development) และการให้ออกจากงาน (Retirement) ภาวะผู้นำ (Leadership) การทำงานเป็นทีม (Team Working) การบริหารความขัดแย้ง (Conflict Administration) การส่งเสริม (Promotion) การสนับสนุน (Supporting) การประสานงาน (Coordinating) การอำนวยความสะดวก (Facilitator)ขวัญกำลังใจ (Morale) การจูงใจ (Motivation) การให้รางวัล และการลงโทษ (Reward and Punishment) เป็นต้น

2.2 การศึกษาเกี่ยวกับงาน จะศึกษาดังแต่ด้าน โครงสร้างองค์การ

การจัดองค์การ การวิเคราะห์องค์การ (Organizational Analysis) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) การสื่อสาร (Communication) นวัตกรรมต่าง ๆ (Innovation) บรรยากาศองค์การ (Organizational Climate) พฤติกรรมองค์การ (Organizational Behavior) จริยธรรมองค์การ (Organizational Ethics) วัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) การกระจายอำนาจ (Decentralization) การมอบอำนาจ (Delegation) การสั่งการ (Direction) การตัดสินใจ (Decision Making) การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) การเจรจาต่อรอง (Negotiation) เป็นต้น

3. การศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการบริหาร จะศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาองค์การ

(Organizational Development) การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objective) การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting) การบริหารเวลา (Time Management) ระบบ (System) การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) การนำระบบไปใช้ (System Approach) การปรับระบบ (Re-engineering) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ประสิทธิผล (Effectiveness) วงจรการบริหารงานแบบ PDCA ของเดมมิง เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้วิธีการบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับองค์กรของตน

2. การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานในโรงเรียนนั้น เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนนักเรียนให้มีความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ แต่กระบวนการในการทำงานจะอยู่ภายใต้ระบบการบริหารซึ่งมีระบบย่อย ๆ เพื่อให้เกิดการสอดคล้องประสานกันในการทำงาน หรือคอยสนับสนุนช่วยเหลือ หรืออำนวยความสะดวกให้งานอื่นดำเนินไปได้ด้วยดี ได้แก่ งานบริหารงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยมีงานวิชาการเป็นงานหลัก (กรมวิชาการ. 2546 ข : 32) หรือภารกิจหลักของสถานศึกษา สอดคล้องตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

กิติมา ปรีดีคิดถ (2532 : 47) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนอกจากจะหมายถึง การให้ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาหลักที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตแล้ว ยังหมายถึง การอบรม

ศิลปวัฒนธรรม จรรยา และความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้เป็นคนดี นอกเหนือจากการให้ความรู้ความสามารถพอที่จะนำมาเลี้ยงชีพได้อย่างมีความสุข ความพอใจตามเอกลักษณ์ และสภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนช่วยเหลือเผื่อแผ่แก่เพื่อนบ้าน และสังคมตามสมควร

ปรีชาพร วงศ์อนุตร โรจน์ (2535 : 16) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

อุทัย บุญประเสริฐ (2538 : 24-25) กล่าวว่า งานสำคัญๆ ของโรงเรียนคือ งานวิชาการ ถ้าโรงเรียนบริหารงานวิชาการผิดพลาด ถือว่าล้มเหลวในการบริหาร โรงเรียน ถ้าประสบผลสำเร็จก็สมควรได้รับการยกย่อง

รุจิร กูสาระ และ จันทราณี สงวนนาม (2545 : 56) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมในโรงเรียนหรือสถานศึกษาทั้งมวลที่เกี่ยวกับการ พัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด

ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจากงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาทุกแห่ง จากการศึกษาของสมิท และคนอื่นๆ (Smith and Others. 1961: 170; อ้างถึงใน ปรีชาพร วงศ์อนุตร โรจน์, 2535: 15-16) พบว่า ผู้บริหารสถาบันการศึกษาควรมีความรับผิดชอบในงานต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

จะเห็นว่า การบริหารงานวิชาการผู้บริหารควรให้ความสำคัญสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญและจัดว่าเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

หลักการบริหารงานวิชาการ

หลักและกระบวนการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ เป็นดังนี้

(ปรีชาพร วงศ์อนุครโรจน์, 2535: 21)

1. จัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก
2. การบริหารงานวิชาการมุ่งการร่วมมือกันทำงาน
3. การมีเอกภาพในจุดมุ่งหมายจะทำให้การดำเนินการสอดคล้องสัมพันธ์และเป็นไปใน

ทิศทางเดียวกัน

4. ควรกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ
5. ควรส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
6. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการพัฒนางานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับงาน วิชาการ
7. การมีวินัยของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการจะสามารถทำให้งานดำเนินไปได้
8. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการส่งเสริมคนอื่นมากกว่าการสอนคนอื่น
9. บุคลากรทุกคนต้องการขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน
10. ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิชาการ
11. ให้ครูตั้งวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการสอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ
12. การประสานงาน ความสามัคคี ความมีมนุษยสัมพันธ์และความร่วมมือ ย่อมนำมาซึ่ง

ความสำเร็จของหน่วยงาน

13. การติดตามและประเมินผล เป็นสิ่งที่จำเป็นในการพัฒนางานวิชาการ
14. การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องใช้

ศาสตร์ ศิลป์ ทักษะ และเทคนิคในการบริหารงาน

นอกจากนี้ หลักการบริหารงานวิชาการควรยึดหลักแห่งประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือนักเรียน นักศึกษา สามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และเข้าเกินกำหนด
2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตาม จุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียน นักศึกษา มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณภาพ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายการบริหารงานวิชาการอย่างลึกซึ้ง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้ (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535: 17-19)

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย
 - 1.1 หลักสูตรสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ
 - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.3 สื่อการเรียนรู้
 - 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. การสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารวิชาการ เป็นงานหลักของสถานศึกษา และมีขอบข่ายค่อนข้าง กว้างขวาง หลักการบริหารวิชาการจะแบ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535: 19-20)

1. ขั้นตอนดำเนินการ จะเป็นการกำหนดนโยบาย และวางแผนงาน ด้านวิชาการ โดยมีงานต่อไปนี้
 - 1.1 จัดทำแผนงานวิชาการ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 1.2 จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน
 - 1.3 จัดครูอาจารย์เข้าสอน
 - 1.4 จัดทำโครงการสอน
 - 1.5 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน
 - 1.6 จัดตารางสอน
 - 1.7 ประชุมนิเทศนักเรียน
 - 1.8 การลงทะเบียนเรียน
2. ขั้นการดำเนินงาน เป็นขั้นที่จัดและดำเนินงาน รวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ให้

2.1 การดำเนินงานการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตาม
โครงการสอนในแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ ได้แก่ การจัด
โครงการสอนซ่อมเสริม โครงการส่งเสริมเด็กเรียนดี โครงการส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง
การจัดชุมนุมต่างๆ ลูกเสือและเนตรนารี มีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ตลอดจน
การให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาต่างๆ จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเป็น แหล่งค้นคว้า

2.3 งานเกี่ยวกับการบริการ การส่งเสริมให้มีการให้บริการเกี่ยวกับ สื่อการสอน
เพื่อช่วยเหลือครู ในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่างๆ มีการจัดรวบรวมเอกสาร คำสอน คู่มือครู
รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อาคารสถานที่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

3. ขั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ
ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนา และประเมินผลงานด้านวิชาการดังนี้

3.1 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ

3.2 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนด
จุดมุ่งหมาย และนโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

3.3 ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ

3.4 จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมทางด้าน
วิชาการ

3.5 จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

3.6 จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการขึ้น ลักษณะของคณะอาจจัดรวมกันเป็นคณะครู
ในแผนกเดียวกันมาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.7 ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมทางวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมและ เผยแพร่งาน
ด้านวิชาการ

3.8 ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม เพื่อเป็น การแลกเปลี่ยนความรู้
และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

3.9 ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

ความหมายและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หลักสูตร หมายถึง ประมวลวิชาและ กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ นักการศึกษาหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

ชำระ บัวศรี (2532 : 6) ให้ความหมายว่า หลักสูตร หมายถึง แนวทางในการจัดการเรียน การสอนของครู ซึ่งครูจะต้องคอยตะล่อม ชักจูง และตกแต่งการเรียนรู้อันของผู้เรียนให้เป็นไปตาม เจตนารมณ์ของหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2533 : 5) ให้ความหมายว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่ ทางโรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเอง หลักสูตรที่ดีต้องตอบสนองความสนใจของ ผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

นิกลีห์ และอีแวนส์ (Neagley & Evans. 1967: 7) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือ ประสบการณ์ที่ โรงเรียนจัดเพื่อช่วยให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามความสามารถของ นักเรียน

กูด (Good. 1973: 157) ให้ความหมายของหลักสูตรในพจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ว่า หลักสูตร คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบ หรือลำดับวิชาที่บังคับ สำหรับการจบการศึกษา หรือเพื่อรับใบประกาศในสาขาวิชาหลักต่าง ๆ

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ที่จัดอย่างเป็นระบบตามสถานศึกษากำหนด พร้อมด้วยวิธีการนำไปสู่จุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และมีเจตคติ เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์แบบ

องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรจะต้องมีรายละเอียดที่จำเป็น ซึ่งจะสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและนำไปใช้ได้ จากการศึกษาเอกสารพบว่าองค์ประกอบที่จำเป็นของหลักสูตร ได้มีผู้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

ชำระ บัวศรี (2531: 7 – 8) ให้ความเห็นว่า หลักสูตรจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่ สำคัญขาดไม่ได้ 6 อย่าง คือ จุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ และประสบการณ์ ยุทธศาสตร์การสอนการเรียน วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนและการ ประเมินผลหลักสูตรและประเมินผลการเรียนการสอน

สงัด อุทรานันท์ (2532: 182) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรที่ดีควรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ

เนื้อหาสาระและประสบการณ์ การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสอน การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน แหล่งวิทยาการในชุมชน และการประเมินผล

การพัฒนาหลักสูตร

ความหมายและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 31 – 33) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่ใช้พื้นฐานของหลักสูตรเดิม และหมายความรวมถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย
2. การจัดทำหลักสูตรมีความหมายเกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตร หมายถึงลักษณะของการจัดเนื้อหาสาระ และมวลประสบการณ์ในหลักสูตร
3. การสร้างหลักสูตร หมายถึง การสร้างรายวิชาโดยดำเนินการเป็นกระบวนการวิจัย คิสสะ (2535 : 31) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการของการตัดสินใจเลือกอย่างเป็นระบบ ที่จะหาทางเลือกสำหรับการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 109 – 110) ได้กล่าวถึงเหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไว้หลายประการ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีผลกระทบโดยตรงต่อทรศนะและการดำเนินชีวิตของคนไทยทั้งเมืองและชนบท เป็นเหตุผลหนึ่งที่ต้องมีหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อปรับสภาพของผู้เรียนให้สามารถรับกับการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายได้ เพื่อความสามารถในการดำเนินชีวิตอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างเป็นสุข อีกประการหนึ่งคือการเรียนรู้ที่คิดว่าจะเรียนรู้เรื่องใกล้ตัว การเรียนรู้จึงมีความหมายกับผู้เรียน จึงต้องมีหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงตามสภาพปัญหา

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร ควรจะออกแบบและกำหนด โดยครูผู้สอนมากกว่าการจัดทำโดยนักการศึกษาในระดับสูง การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่ต้องการความคิดที่เป็นระบบและเป็นลำดับขั้นตอนและมีความจำเป็นที่ต้องตรวจสอบทุกลำดับขั้นตอนของการตัดสินใจและวิธีการที่ใช้ เพื่อให้แน่ใจว่าทุกการตัดสินใจได้ผ่านการพิจารณาที่สอดคล้องเหมาะสม ในการพัฒนาหลักสูตร จึงควรวาง รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรให้ชัดเจนเพื่อความถูกต้องเหมาะสมและสะดวกรวดเร็วเมื่อทำการสร้างหลักสูตร รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ของนักพัฒนาหลักสูตรหลายท่านมี ดังนี้

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบา (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539 : 19-23)

เป็นกระบวนการพัฒนาเอกสารหลักสูตรมี 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. สำรวจปัญหาความต้องการจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. กัดเลือกเนื้อหาที่จะนำมาสอน
4. จัดลำดับเนื้อหา
5. กัดเลือกประสบการณ์เรียนรู้
6. จัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้
7. กำหนดวิธีการประเมินผลและแนวทางปฏิบัติ

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของฆลลอร์และอเล็กซานเดอร์ เป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ครบวงจรและคำนึงถึงบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่นมี 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขต
2. การออกแบบหลักสูตร
3. การใช้หลักสูตร
4. การประเมินผลหลักสูตร

นอกจากนี้ กรมวิชาการยังได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเช่นกัน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2533 : 76) เป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเสริมจากหลักสูตรแม่บท มี 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ สภาพและความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน ศักยภาพของโรงเรียน และหลักสูตรแม่บท
2. จัดทำหลักสูตร ได้แก่ กำหนดจุดประสงค์ กำหนดเนื้อหา กำหนดกิจกรรม กำหนดคาบเวลา และกำหนดการวัดและประเมินผล
3. จัดทำเอกสารหลักสูตร
4. ตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้หลักสูตร
5. นำหลักสูตรไปใช้
6. ประเมินผลหลักสูตร

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หรือที่เรียกว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีเรียน และวิธีการสอนของครู ที่ต้องสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิด โอกาสให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแล เป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิต และมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข : 103) การจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่จึงน่าจะมีหลักการและแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง
 2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดอย่างอิสระ สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้จากข้อมูลที่มีอยู่
 3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งในหลาย ๆ แห่ง และเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน
 4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี
 5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ แบบ
 6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว
 7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่
 8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกัน และเรียนรู้ด้วยตนเอง
- การบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อปฏิรูปการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีจุดเน้นที่สำคัญดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ : เป้าหมายหลักในการบริหารจัดการศึกษา
2. กระบวนการบริหารจัดการที่ยึดหลัก “การบริหารแบบมีส่วนร่วม”

จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึด “ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” (Child Centered ที่เน้น Cooperative Learning)

จุดเน้นที่ 1 กระบวนการเรียนรู้ : เป้าหมายหลักในการบริหารจัดการศึกษา
การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดี เก่ง มีความสุขนั้นจะต้องมีกระบวนการสำคัญ ดังนี้

1. กระบวนการหลักสูตร (ม.27-28)
2. กระบวนการเรียนการสอน (ม.22-30)
3. กระบวนการบริหารจัดการ (ม.8-9)

กระบวนการหลักสูตร (ม.27-28) กำหนดไว้ว่า “สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความหลากหลายตามสภาพและความเหมาะสมกับสถานศึกษา สาระของหลักสูตรมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม”

กระบวนการเรียนการสอน (ม.22-30) กำหนดไว้ว่า “จัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็ม ศักยภาพ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ได้คิด ปฏิบัติจริง ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่

หลากหลาย เรียนรู้อย่าง บูรณาการ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง และปรับปรุงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง”

กระบวนการบริหารจัดการ (ม.8-9) กำหนดไว้ว่า “มุ่งดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ผู้เรียนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการมีการสนับสนุนนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน เพื่อให้ครูในสถานศึกษาสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและ ต่อเนื่อง”

กระบวนการหลักสูตรจะเน้นที่หลักสูตรกลาง ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการโดย กรมวิชาการเป็นเจ้าหน้าที่จัดทำเพื่อใช้กับคนทั้งประเทศ มีลักษณะเป็นหลักสูตรบูรณาการ กรมวิชาการกำหนดให้ท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำและพัฒนา ใช้บุคลากรในท้องถิ่น ใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ใช้เนื้อหา สาระในท้องถิ่นเพื่อใช้ ในการจัดการเรียนการสอนในท้องถิ่นนั้น ๆ

กระบวนการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child – centered Teaching) นั่นก็คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ครูจำเป็นต้องออกแบบ กิจกรรมการเรียนการสอนให้มี ลักษณะดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางร่างกาย (Physical Participation) คือ ผู้เรียนมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับ ข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น
2. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intelligent Participation) เป็นกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียน จะทำให้เกิดความจดจ่อ ในการคิดสนุกที่จะคิด เรื่องที่จะ คิดจะต้องไม่ยากและไม่ง่ายเกินไปสำหรับผู้เรียน
3. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม (Social Participation) เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อาศัยรวมกันอยู่เป็นหมู่คณะจะต้อง ปรับตัวเข้ากับบริบทต่าง ๆ
4. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียนมักจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และความเป็นจริงของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้โมเดล BOPIPI สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และ อารมณ์ ดังนี้

B: Bridge in	(ขั้นเร้าความสนใจ)
O: Objective	(ขั้นแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้)
P: Pre-test	(ขั้นทดสอบก่อนสอน)
I: Instruction	(ขั้นสอนเน้นทักษะกระบวนการเด็กแสดงกิจกรรม)
P: Post-test	(ขั้นทดสอบหลังสอน)
I: Improve	(ขั้นประเมินผล ปรับปรุง พัฒนา)

จุดเน้นที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการศึกษาทั้งชีวิตหลัก “การบริหารแบบมีส่วนร่วม”

กระบวนการบริหารจัดการศึกษาต้องยึดหลัก “การบริหารแบบมีส่วนร่วม”

(Participation Administration) ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารจัดการแบบร่วมมือร่วมใจ

(Co-operative Administration) เพื่อเป็นกลไกที่สอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียน การสอนที่ยึด

“ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” (Child Centered ที่เน้น Co-operative Learning) และการฝึกอบรมแบบ

“ยึดผู้อบรมมีความสำคัญที่สุด” (Trainee Centered)

ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม ทั้งนี้เน้นการเรียนการสอนด้วยเทคนิค Co-operative Learning และกระบวนการฝึกอบรมแบบยึดผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญ (Trainee-Centered Training Technique : TCT หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ทศนคติจากวิทยากร (Trainer) ไปสู่ผู้เข้ารับการอบรม (Trainee) ที่ยึดหลัก “ผู้อบรมมีความสำคัญที่สุด” โดยผู้เรียนจะเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และทักษะกระบวนการ อันมาจากการเรียนรู้ 4 ขั้น คือ เกิดความรู้ความจำ ความเข้าใจ เกิดความตระหนัก และสามารถนำไปใช้ได้ การบริหารกระบวนการจัดการเรียนรู้จึงเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลัก 2 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด

1. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เป็นวิธีการที่ใช้ในการดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอด ความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างค่อเนื่องตลอดชีวิต

2. กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด

กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีหลักการ ดังนี้

1. มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2. ผู้เรียน ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
3. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
4. ผู้เรียนสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้
5. ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางนั้นจัดอยู่ใน ปรัชญาการศึกษา กลุ่มเสรีนิยม สาขาพัฒนานิยม (Progressivism) ซึ่งมีแนวคิดที่ไม่ยึดติดกับเนื้อหาที่ตายตัว ไม่ยึดแบบแผนแน่นอน ไม่ยึดมั่นกับมรดกทางวัฒนธรรมมากเกินไป โดยมีทฤษฎี Constructivism เป็นแนวคิดหลักอธิบายว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายใน บุคคลเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้จากการสัมพันธ์สิ่งที่พบเห็นกับความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เกิดเป็น โครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure)

ทฤษฎี Constructivism มีความเชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายใน บุคคล ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ความรู้ได้ หากมีการจัดการศึกษาที่เอื้ออำนวยด้วยบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและสร้างสรรค์ด้วยตนเอง บุคคลเป็นผู้สร้างความรู้ จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมเกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญา ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนปัญญาของผู้เรียนได้ แต่สามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้ โดยการจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเกิด ความขัดแย้งทางปัญญาหรือเกิดภาวะ ไม่สมดุลทางปัญญาขึ้น ซึ่งเป็นสถานะที่ประสบการณ์ใหม่ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม ผู้เรียนต้องพยายามปรับข้อมูลใหม่กับประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมแล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542 : 15)

พื้นฐานความเชื่อทางทฤษฎีของ Constructivism สรุปได้ ดังนี้

1. ความสุขของมนุษย์เกิดจากการรู้จักดำเนินชีวิตให้ถูกต้อง
2. การรู้จักดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง คือ การรู้จักคิด คิดเป็น พุดเป็นและทำเป็น
3. การคิดเป็นหรือการคิดอย่างถูกต้อง เป็นศูนย์กลางที่บริหารการดำเนินชีวิต
4. กระบวนการคิดเป็น เป็นสิ่งที่พัฒนาได้ ผักผ่อนได้เรียกว่าการพัฒนาสัมมาทฐิ ผลที่ได้คือ มรรค หรือ การกระทำที่ดีงาม
5. แก่นแท้ของการศึกษา คือ การพัฒนาปัญญาของตนเองให้เกิดมีสัมมาทฐิ คือ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ค่านิยมที่ถูกต้อง ดีงาม เกื้อกูลแก่ชีวิต และครอบครัว
6. สัมมาทฐิ ทำให้เกิดการพูดและการกระทำที่ถูกต้องดีงาม สามารถแก้ปัญหาได้
7. ปัจจัยที่ทำให้เกิด สัมมาทฐิ มี 2 ประการ คือ

7.1 ปัจจัยภายนอก หรือเรียกว่า ปรโตโฆสะ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ครู พ่อแม่ หล่อหลอมด้วยวิธีการต่าง ๆ

7.2 ปังจัยภายใน หรือเรียกว่า โยนิโสมนสิการ ได้แก่ การคิด มีลักษณะ ดังนี้

7.2.1 การคิดเป็น เป็นความสามารถที่บุคคลรู้จักมอง รู้จักพิจารณาสิ่งทั้งหลาย

7.2.2 การฝึกใช้ความคิด ให้รู้จักคิดอย่างถูกวิธี คิดอย่างมีระเบียบ

7.2.3 โยนิโสมนสิการ ไม่ใช่ตัวปัญญา แต่เป็นปังจัยให้เกิดปัญญา

7.2.4 โยนิโสมนสิการ มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ

7.2.4.1 อุบายมนสิการ คือ การคิดอย่างเข้าถึงความจริง

7.2.4.2 ปถมนสิการ คือ การคิดอย่างมีลำดับ ขั้นตอน ไม่สับสน

7.2.4.3 การฉมนสิการ คือ การคิดอย่างมีเหตุผล

7.2.4.4 อุปาทกมนสิการ คือ การคิดอย่างมีเป้าหมาย คิดให้เกิดผล

7.2.5 วิธีโยนิโสมนสิการ มีวิธีหลักอยู่หลายวิธี ดังเช่น

7.2.5.1 วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปังจัย

7.2.5.2 วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ

7.2.5.3 วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ เพื่อให้รู้เท่าทัน

7.2.5.4 วิธีคิดแบบอริขสัง เป็นวิธีคิดแบบแก้ปัญห โดยเริ่มจาก ตัวปัญหา

หรือทฤษั สืบค้นหาสาเหตุเตรียมแก้ไข วางแผนกำจัดสาเหตุของปัญหา มีวิธีการปฏิบัติ 4 ขั้นตอน คือ ทฤษั การกำหนดให้รู้ปัญหา การกำหนดสาเหตุเพื่อกำจัดทฤษั กำหนดแนวทางการดับทฤษั และการกำหนดวิธีการเพื่อกำจัดปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 5-8)

สื่อการเรียนรู

ความหมายของสื่อการเรียนรู

คำว่า “สื่อ” (Media) เป็นคำที่มาจากภาษาลาตินว่า “Medium” แปลว่า “ระหว่าง” หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อมีการนำสื่อมาใช้ในกระบวนการเรียน การสอนก็เรียกสื่อ นั้นว่า “สื่อการเรียนการสอน” (Instruction Media) หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามที่บรรจุเนื้อหา หรือสาระการเรียนรู้ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้เนื้อหา หรือ สาระนั้น ๆ การเรียนการสอนในภาพลักษณ์ เดิม ๆ มักจะเป็นการถ่ายทอดสาระความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน โดยใช้สื่อ การเรียนการสอนเป็น ตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะและประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าการเรียนรู้ไม่ได้จำกัด อยู่เฉพาะในห้องเรียน หรือในโรงเรียน ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาและทุก สถานที่ สื่อที่นำมาใช้เพื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเรียกว่า “สื่อการเรียนรู้” ซึ่งหมายถึงทุกสิ่ง ทุกอย่างที่มีอยู่รอบตัวไม่ว่าจะเป็นวัสดุ ของจริง บุคคล สถานที่ เหตุการณ์ หรือ

ความคิดก็ตาม ถือเป็นสื่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับว่าเราเรียนรู้จากสิ่งนั้น ๆ หรือนำสิ่งนั้น ๆ เข้ามาสู่การเรียนรู้ของเราหรือไม่ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2546 ค : 1-10)

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การนำเอาวัสดุอุปกรณ์ (เครื่องมือ) และวิธีการ (กิจกรรม) มาช่วยให้ครู และผู้เรียนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์, 2543 : 173)

นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง วิธีการใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ ซึ่งไม่เคยใช้ในหน่วยงานนั้น มาก่อน อาจเป็นวิธีการใหม่ที่ใช้เป็นครั้งแรก หรืออาจเป็นวิธีการใหม่ที่เคยใช้ในหน่วยงานอื่น มาแล้วก็ได้ (วิระ ประเสริฐศิลป์, 2546: 2)

เทคโนโลยี เป็นการประยุกต์ความคิด หลักการ เทคนิค ความรู้ ระเบียบ วิธีการ กระบวนการ ตลอดจนผลผลิตทางวิทยาศาสตร์ ทั้งในสิ่งประดิษฐ์ วิธีปฏิบัติในระบบงาน มาช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานให้มากยิ่งขึ้น (วิระบุตธ พินทุสมิต และมานัส เกิดรัมย์, 2546 : 2)

เทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง ศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการทางการศึกษา ซึ่งเน้นระบบการนำวิธีการมาปรับปรุงประสิทธิภาพของการศึกษาให้สูงขึ้น (สมเดช สีแสง, 2542 : 147)

กล่าวโดยสรุป สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต่างเป็นเครื่องมือของครูในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ภารกิจบรรลุเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด นั่นคือนักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตามที่วางแผนไว้ ซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน รูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคน

การจำแนกประเภทของสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้สามารถจำแนกออกตามลักษณะได้เป็น 3 ประเภท คือ

(กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2545 ง : 7-8)

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่าง ๆ โดยใช้ตัวหนังสือที่เป็นตัวเขียนหรือตัวพิมพ์ เป็นสื่อในการแสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายชนิด ได้แก่ เอกสาร หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บันทึกรายงาน ฯลฯ
2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง แถบบันทึกเสียง ภาพนิ่ง สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยี ยังหมายรวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ใน กระบวนการเรียนรู้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น

3. สื่ออื่น ๆ นอกเหนือจากสื่อ 2 ประเภทที่กล่าวไปแล้ว ยังมีสื่ออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี สื่อที่กล่าวนี้ ได้แก่

3.1 บุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ซึ่งสามารถถ่ายทอด สาระความรู้ แนวคิดและประสบการณ์ไปสู่บุคคลอื่น เช่น บุคลากรในท้องถิ่น แพทย์ ตำรวจ นักธุรกิจ เป็นต้น

3.2 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งมีอยู่ตามธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ตัวผู้เรียน เช่น พืชผักผลไม้ ปราภฏการณ์ ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

3.3 กิจกรรม / กระบวนการ หมายถึง กิจกรรม หรือกระบวนการที่ผู้สอนและผู้เรียน กำหนดขึ้นเพื่อสร้างเสริม ประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น บทบาทสมมติ การสาธิต การจัดนิทรรศการ การทำโครงการ เกม เพลง เป็นต้น

3.4 วัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้เพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ รวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง เป็นต้น

นอกจากนี้ โรเบิร์ต ฮี เคอ คีฟเฟอร์ (Kieffer, 1965: 15; อ้างถึงใน จรียา เหมียนเจตย, มปป. : 14) ได้แบ่งสื่อออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อประเภทที่ไม่ต้องใช้เครื่องฉาย (Non-projected Materials) ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ ของจริง บทเรียนสำเร็จรูป ของตัวอย่าง เป็นต้น

2. สื่อประเภทที่ต้องใช้เครื่องฉาย (Projected Materials) ได้แก่ สไลด์ फिल्मสตริป ภาพโปร่งแสง ภาพทึบแสง ภาพยนตร์ เป็นต้น

3. สื่อ และอุปกรณ์ประเภทเสียง ได้แก่ แผ่นเสียง รายการวิทยุกระจายเสียง เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

ลักษณะสื่อการสอนที่ดี ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
2. เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน
3. ให้ความรู้แก่ผู้เรียนเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก
4. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็ว และประหยัดเวลา
5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิต การใช้ และการประเมินผลสื่อ
6. ได้รับความสนใจของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถตอบสนองได้ทันที
7. ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาที่สอน

8. มีความประณีต ขนาดเหมาะสม รูปร่าง และสีเร้าความสนใจ และมีความชัดเจน
9. ใช้คຸ້ມคຸ້ມ คຸ້ມเวลา และแรงงาน
10. สื่อที่คิดควรผ่านการทดลองใช้ และแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

หลักการและแนวคิดของสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความ ต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่น ๆ สื่อที่จะนำมาใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรจะมีลักษณะ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2545 ง : 10-13)

1. เน้นสื่อเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและผู้สอน
2. ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง รวมทั้งนำสื่อที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้
3. รูปแบบของสื่อการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดเวลา

สื่อกับผู้เรียน

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เนื้อหาบทเรียน ที่ยุ่งยากซับซ้อน ได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้นและสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้น ได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว
 2. สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสุขและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน
 3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันและเกิดประสบการณ์ร่วมกัน
- ในวิชาที่เรียน
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้นทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดี ในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง และกับผู้สอนด้วย
 5. ช่วยส่งเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ จากการใช้สื่อเหล่านั้น

6. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล

ข้อกับผู้สอน

1. การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้บรรยากาศในการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสุขสนุกสนานในการสอนมากกว่าวิธีการที่เคยใช้การบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองให้เพิ่มขึ้นด้วย

2. สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง

3. เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนค้นคว้าอยู่เสมอในการเตรียม และผลิตวัสดุใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

หลักการใช้สื่อการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นั้น สิ่งสำคัญนอกเหนือจากการเลือกสื่อการเรียนการสอนการเรียนรู้ที่เหมาะสมก็คือ การใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีหลักการดังนี้

1. การเตรียมตัวของครู ศึกษาเนื้อหาในสื่อการเรียนรู้ที่เลือกไว้ ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์ เครื่องมือ

2. การเตรียมจัดสภาพแวดล้อม เช่น แสงสว่าง ระยะเวลาที่นั่งของผู้เรียน

3. การเตรียมตัวของผู้เรียน

4. การใช้สื่อการเรียนรู้ จะต้องใช้ตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น

5. การประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้

กระบวนการผลิตสื่อการเรียนรู้

กระบวนการผลิตสื่อการเรียนรู้โดยทั่วไปมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการผลิตสื่อ

2. ศึกษาและกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน โดยพิจารณาถึงประสบการณ์

3. วิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะสอน

4. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

5. กำหนดรูปแบบและวิธีการประเมินผล

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นงานที่โรงเรียนต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน โดยในปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ได้เชื่อมสังคม

โลกเข้าด้วยกัน ดังนั้นข้อมูลข่าวสาร จึงเกิดการส่งผ่านจากสังคมหนึ่งมาอีกที่หนึ่งอย่างรวดเร็ว
 จำเป็นที่โรงเรียนจักได้คิดสรรแต่สิ่งที่ดีจำเป็น และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละระดับ
 ทั้งนี้ต้องไม่ลืมที่จะสร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรมในการศึกษาค้นคว้าไปพร้อมกัน โดยมีแนวทาง
 ปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนา
3. จัดหาเพื่อใช้ในการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการ
4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา ใช้ และพัฒนางานวิชาการกับ

สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

5. ประเมินผลการพัฒนาการใช้

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนการสอนใด ๆ ก็ตาม การสอนกับการวัดประเมินผลมีความเกี่ยวข้อง
 สัมพันธ์กันมาตั้งแต่ต้นจนอาจกล่าวได้ว่า เมื่อมีการสอนต้องมีการประเมินผลควบคู่ไปด้วยเสมอ
 มีนักการศึกษาให้ความหมายของการวัดผล และการประเมิน ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2530 : 6 ; อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิจรูญ, 2545 : 3) กล่าวว่า การวัด คือ
 การกำหนดตัวเลขให้กับลักษณะตามกฎที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าการวัดนั้นเกี่ยวข้องกับจำนวนที่
 เป็นตัวเลข สอดคล้องกับ ความหมายที่ให้ไว้โดย บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์ (2535: 15; อ้างถึงใน
 พิชิต ฤทธิจรูญ, 2545 : 3) กล่าวว่า การวัด เป็นกระบวนการเชิงปริมาณในการกำหนดค่าเป็นตัวเลข
 หรือสัญลักษณ์ ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะของสิ่งที่วัด โดยอาศัยกฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
 และข้อมูลที่ได้อาจเป็นเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพของคุณลักษณะจากสิ่งที่วัด (พิชิต ฤทธิจรูญ,
 2545 : 3)

จากความหมายดังกล่าว การ วัด เป็นการกำหนดตัวเลข ซึ่งแทนปริมาณหรือคุณภาพของ
 สิ่งที่ต้องการวัด โดยมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน โดยการวัดผลจำแนกได้เป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

1. การวัดผลด้านกายภาพ (Physical Measurement) หมายถึง การวัดคุณลักษณะที่เป็น
 รูปธรรม คือสังเกตได้ หรือสัมผัสได้ชัดเจน เช่น ระยะทาง ส่วนสูง น้ำหนัก ส่วนใหญ่เป็นการวัด
 ทางวิทยาศาสตร์ มีเครื่องมือวัดแน่นอน ผลการวัดมีความเชื่อถือได้
2. การวัดผลด้านจิตวิทยา (Psychological Measurement) หมายถึง การวัดคุณลักษณะที่
 เป็นนามธรรม เป็นคุณลักษณะของมนุษย์ เช่น ความรู้ ความสามารถ เจตคติ สติปัญญา ความถนัด
 ของบุคคล ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้ หรือสัมผัสได้โดยตรง เครื่องมือที่ใช้วัดจึงต้องอาศัยการวัด

ทางอ้อม โดยอาศัยทฤษฎี หรือแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบ ดังนั้น การวัดผลด้านจิตวิทยาจึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดความคลาดเคลื่อนสูงกว่าการวัดผลด้านกายภาพ

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินคุณค่า หรือคุณภาพของผลที่ได้จากการวัด โดยเปรียบเทียบกับผลการวัดอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2545: 5)

การเทียบโอนผลการเรียน เป็นคำที่ปรากฏใน แนวการวัด และประเมินผลตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การนำผลการเรียนซึ่งเป็นความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมาประเมิน เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง (กรมวิชาการ, 2546 ข : 40)

แนวทางในการเทียบโอนผลการเรียน เป็น ไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1. ผู้ขอเทียบโอนผลต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน หรือนักศึกษาของสถานศึกษาใด สถานศึกษาหนึ่ง โดยเทียบโอนผลการเรียนในภาคเรียนแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน หรือนักศึกษา ยกเว้นกรณีมีเหตุผลจำเป็น
2. จำนวนหมวดวิชา รายวิชา จำนวนหน่วยการเรียนรู้ที่จะรับเทียบโอน และอายุของผลการเรียนที่จะนำมาเทียบโอน ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้ เมื่อเทียบโอนแล้ว ผู้ขอเทียบโอนต้องมีเวลาเรียนอยู่ในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน
3. ในกรณีมีเหตุผลจำเป็นระหว่างเรียน ผู้เรียนสามารถแจ้งความจำนงขอไปศึกษาบาง รายวิชาในสถานศึกษาอื่น แล้วนำผลการเทียบโอนได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหาร หลักสูตร และวิชาการของสถานศึกษา
4. การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 5 คน
5. การเทียบโอนให้ดำเนินการ ดังนี้
 - กรณีผู้ขอเทียบโอนมีผลการเรียนมาจากหลักสูตรต่าง ๆ ให้นำหมวดวิชา รายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์ และเนื้อหาสอดคล้องกัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มาเทียบโอนผลการเรียนได้ และพิจารณาให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน
 - กรณีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ให้พิจารณาจากเอกสารหลักฐาน (ถ้ามี) โดยให้มีการประเมินด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และให้ระดับผลการเรียนตามเกณฑ์การประเมินการเรียนของหลักสูตรที่รับเทียบโอน

สำหรับการประเมินผลการเรียนของนักเรียน หลักการสำคัญที่พึงพิจารณา คือ การประเมินผลควรมีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เน้นคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนเป็นภาพรวม ผลการประเมินต้องชี้ให้เห็นผลการปรับปรุงการสอนของครูผู้สอน และความสำเร็จของผู้เรียนตามเป้าหมายหลักสูตร บ่งบอกถึงความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตจริงได้ ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่หลากหลาย ไม่แยกเด็ดขาดจากการเรียนการสอน เป็นการให้ข้อมูลที่ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนรู้จักตนเองและมองเห็นแนวทางที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น โดยเน้นความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล ตรวจสอบและทบทวนซึ่งกันและกัน เน้นที่การวัดกระบวนการ (Process) เท่า ๆ กับการวัดผลผลิต (Product) ของกระบวนการ เน้นการวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองรวมทั้งการใช้เหตุผลและการแก้ปัญหา

ข้อมูลที่จะนำมาใช้ประเมินจะต้องได้มา โดยกระบวนการเก็บรวบรวม จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับรูปแบบการประเมินผลตามหลักสูตร โดยใช้ เครื่องมือและวิธีการประเมินที่มีหลากหลายรูปแบบ เลือกนำมาใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับกระบวนการสอนของผู้สอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด บางครั้งอาจต้องปรับวิธีการ หรือดัดแปลงเครื่องมือวัด เพื่อใช้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ บางกรณีจำเป็นต้องใช้เทคนิคการประเมินที่ผสมผสานหรือหลากหลาย เพื่อให้ได้ภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่กว้างและสมบูรณ์ขึ้น

ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สถานศึกษาจะต้องทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของสถานศึกษาไว้ เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องต่อไป

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน

มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ได้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ของแต่ละรายวิชา ดังนั้น การประเมินความสามารถในการใช้ภาษา จึงต้องเน้นวิธีการและเครื่องมือวัดที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับ ภาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการ

จัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้วิธีการและเครื่องมือวัดที่เลือกใช้ต้องสอดคล้องกับเนื้อหาภาษาหรือทักษะที่ต้องการวัดด้วย

ผลการประเมินในระดับชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนได้ทราบระดับความก้าวหน้าและความสำเร็จของตน สามารถนำผลไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจของตนเอง ทำให้ผู้สอนได้รู้ถึงความสามารถและเข้าใจความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตลอดจนมองเห็นภาพความเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สามารถช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที และนำมาจัดกลุ่มผู้เรียนได้ รวมทั้งใช้ประเมินผลการจัดกิจกรรมของตนเอง ทำให้ผู้ปกครองได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน สามารถให้การสนับสนุนส่งเสริม เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้

การประเมินผลระดับสถานศึกษา

เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของการเรียนรู้และตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้รายชั้นปีและช่วงชั้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการประเมินช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้นของผู้เรียน

การประเมินผลนี้จะช่วยให้ข้อมูลอย่างมีค่าสำหรับผู้สอนในการพิจารณาว่าการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน มีประสิทธิภาพหรือมีคุณภาพเพียงใด โดยดูจากผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับน่าพอใจหรือไม่ ข้อมูลผลการเรียนรู้นี้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และปัจจัยอื่นที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการหรือไม่ ผลจากการประเมินจะช่วยให้ ผู้สอนและสถานศึกษานำมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจปรับปรุงระบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ได้ผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ผลการประเมินระดับสถานศึกษาสามารถช่วยผู้เรียนในการปรับปรุงแก้ไขผลการเรียน การวางแผน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ ผู้สอนสามารถวางแผนช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ฝ่ายแนะแนวสามารถจัดบริการแนะแนวได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารได้ทราบถึงมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน และสามารถปรับสภาพการจัดการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้ปกครองรู้ความก้าวหน้าของผู้เรียนด้านต่างๆ เพื่อสนับสนุนพัฒนาการของผู้เรียนในการประเมินผลระดับสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพระดับชาติ

สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ สำหรับกลุ่มภาษาต่างประเทศจะมุ่งเป็นการประเมินความสามารถใน

การใช้ภาษา ทั้งความรู้ทางภาษาและความสามารถในการสื่อสารที่จำเป็นและมีความสำคัญตามระดับชั้น ผลจากการประเมินที่ได้นอกจากจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง และของประเทศโดยรวมแล้ว ยังใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายระดับชาติ เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในระดับประเทศ และในระดับสถานศึกษาต่อไป

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร มีหลักการ ดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
2. การวัดและประเมินผลการเรียนต้องสอดคล้อง และครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร
3. การประเมินผลการเรียนต้องประกอบด้วย การประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน
4. การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชา และระดับช่วงชั้นของผู้เรียน
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินได้
6. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษา และรูปแบบการศึกษาต่าง ๆ
7. ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารการศึกษา หลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน และเป็นหลักฐานแสดงวุฒิ และรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

ภารกิจในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาจากกรอบการวัดและประเมินผล แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และแนวการจัดการเรียนการสอน มีภารกิจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
5. การประเมินผลการเรียนผ่านช่วงชั้น จบการศึกษาภาคบังคับ หรือจบหลักสูตร
6. การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ
7. การเทียบโอนผลการเรียน
8. การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา
9. การจัดการซ่อมเสริมผลการเรียน
10. การกำกับติดตาม และประเมินผลการประเมินผลการเรียน
11. การรายงานผลการประเมินผลการเรียน
12. การจัดทำหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติการประเมินผลของสถานศึกษา

การวิจัยในชั้นเรียน

ความสำคัญของของการวิจัย

จากความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 9) ระบุให้เห็นถึงความสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ ของการวิจัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน ดังนี้

1. การวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ในมาตรา 24 (5) ให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถใช้การวิจัยเพื่อศึกษาเรื่องที่นำเสนอ และต้องการหาความรู้ใหม่ หรือต้องการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การวิจัยจึงสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการคิด การจัดการ หาเหตุผลในการตอบปัญหา และรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

การวิเคราะห์ความต้องการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องทราบความต้องการเรียนรู้ของตนเอง มีการลำดับความสำคัญก่อนหลัง ตามความจำเป็น และกำหนดเป้าหมายของการเรียนได้

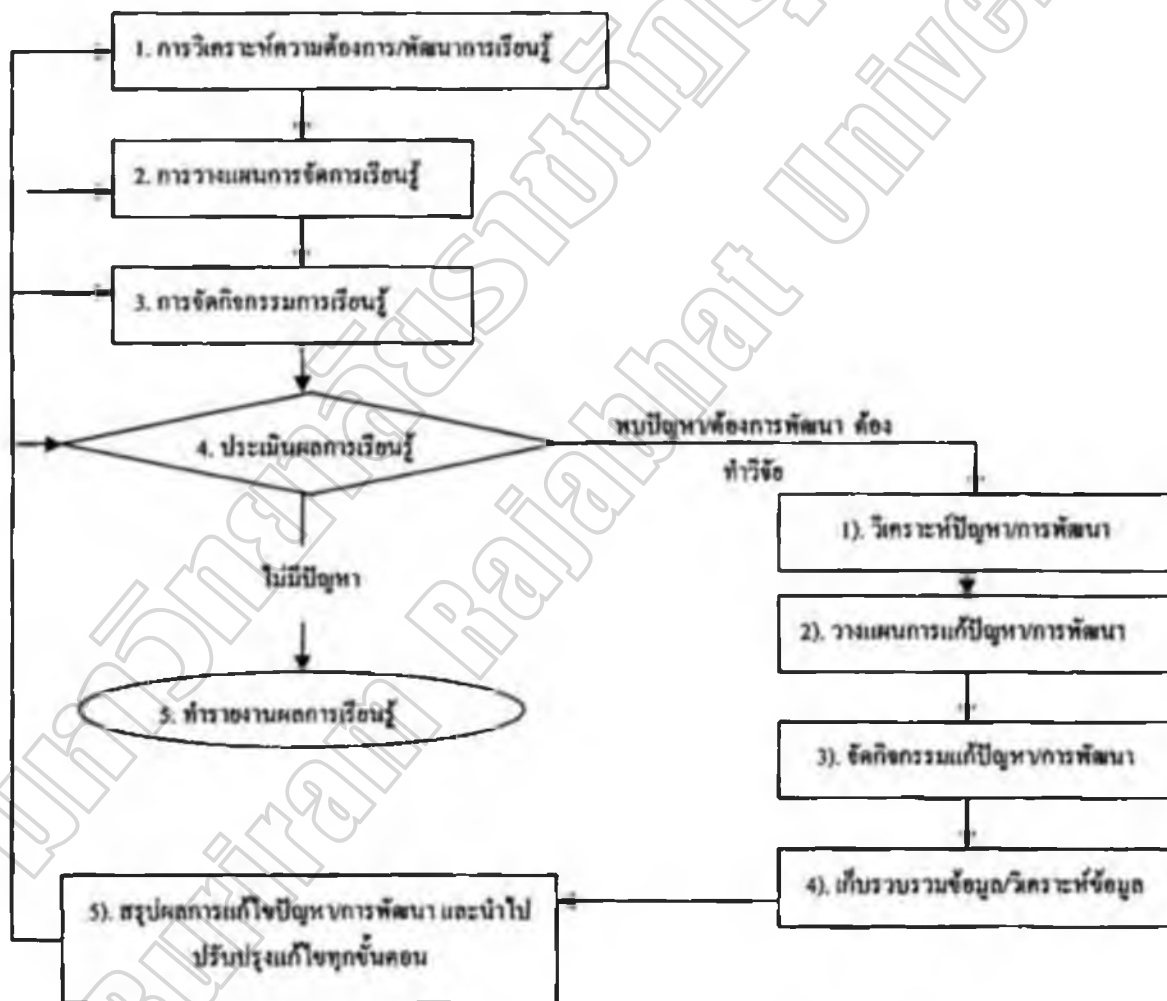
การวางแผนการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องรู้จักการวางแผนการเรียนรู้ของตนเองว่า มีเป้าหมายเรื่องใด มีเวลามากน้อยเพียงใด มีแหล่งเรียนรู้ที่ใดบ้าง มีวิธีเรียนใดบ้าง ต้องใช้สื่อใดบ้าง เมื่อมีปัญหาจะสามารถปรึกษาใคร

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนการปฏิบัติในการแสวงหาความรู้ตามที่วางแผนไว้ ซึ่งอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ในการเรียนรู้ เมื่อได้ความรู้แล้วควรมีการตรวจสอบความรู้ที่ได้ เพื่อยืนยันความถูกต้อง

การสรุปความรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนสรุปความรู้ และนำเสนอความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม และอาจใช้เครื่องมือช่วยในการนำเสนอการประเมินผลเพื่อปรับปรุง

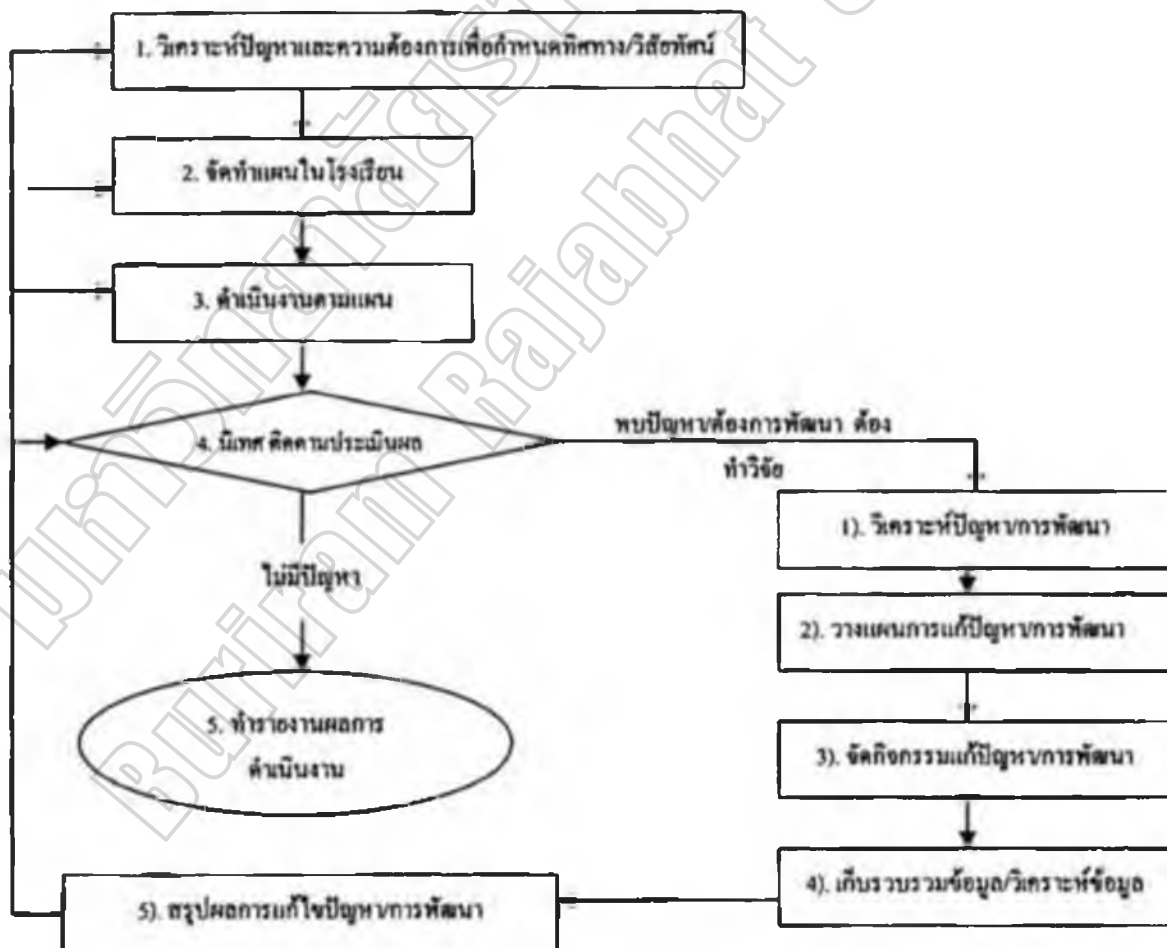
และนำไปใช้ในการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนประเมินกระบวนการเรียนรู้ของตนเองในระหว่าง การเรียนรู้ทุกขั้นตอน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง รวมถึงการนำไปใช้งานต่อไป

2. การวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ ในมาตรา 30 ระบุให้ผู้สอนทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังใช้เพื่อศึกษาปัญหา หรือสิ่งที่ต้องการรู้คำตอบ พัฒนาสิ่งที่ต้องการ พัฒนา หรือแก้ปัญหาคือ ศึกษาและพัฒนาสิ่งที่ปัญหาควบคู่กันไป โดยบูรณาการกระบวนการ จัดการเรียนการสอน และการวิจัยให้เป็นกระบวนการเดียวกัน สามารถมองเห็นปัญหา ระบุนิยาม ปัญหา รู้จักวางแผนแก้ปัญหาคือ เก็บข้อมูล และวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีหลักฐานการ ได้มาซึ่งข้อค้นพบ คิงภาพประกอบ 1 (กรมวิชาการ, 2545 ค: 16)

ภาพประกอบ 1 การใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

3. จาก มาตรา 48 ระบุให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงต้องวิจัยเชิงประเมินเกี่ยวกับ โรงเรียน เพื่อใช้ผลการวิจัยประกอบการตัดสินใจ จัดทำนโยบายและแผนตามพันธกิจ การวิจัยจึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการที่นำผลมาใช้ในการพัฒนา สถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบภายในของโรงเรียนนั้น ๆ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ผู้ที่สำคัญที่สุดในการทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ดำเนินไปได้ด้วยดี คือ ผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้ระดมการมีส่วนร่วมของทุกคนทุกฝ่าย ตั้งแต่ชุมชน ผู้สอน และผู้เรียน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการ เพื่อกำหนดทิศทางและวิสัยทัศน์ จัดทำแผนปฏิบัติการของ โรงเรียน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ การนิเทศติดตามผล และการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ กระบวนการดังกล่าวถือว่าผู้บริหาร ได้นำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังภาพประกอบ 2 (กรมวิชาการ, 2545 ค : 18)

ภาพประกอบ 2 การวิจัยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ดังนั้นสรุปได้ว่า กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นงานที่ทำหาความสามารถ บุคลากรในโรงเรียน อาจต้องใช้เวลาานาน ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากความแตกต่างกันของผู้เรียน และ สภาพท้องถิ่นที่จัดการศึกษา

การวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2544 : 11) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและนำผลมาใช้ในการปรับปรุง การเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียนเป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไป ใช้ได้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของตนเอง ทั้งตนเองและเพื่อน ร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่ เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

สุวัฒนา สุวรรณเชตนิคม (2540: 55-60) ให้นิยามของการวิจัยในชั้นเรียนว่า คือ กระบวนการแสวงหาความรู้อันเป็นความจริงที่เชื่อถือได้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการ การเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในบริบทของชั้นเรียน

ธีระชัย บุรณโชติ (2532: 8) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การหา ความรู้หรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ของการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน หรือเพื่อแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน โดยอาศัยวิธีการ ทางวิทยาศาสตร์ นอกจากค้นหาความรู้ใหม่ ๆ หรือวิธีการใหม่ ๆ แล้วยังหมายรวมถึงการ ประดิษฐ์คิดค้นใหม่ เช่น สื่อการเรียนการสอน หรืออุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องดำเนินการ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

จากความหมายของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวน การศึกษาค้นคว้า เพื่อแสวงหาข้อมูล นำมาพัฒนาการเรียนการสอนในห้องเรียนของครูและหากพบ ข้อบกพร่อง ก็จะนำผล ไปพัฒนา เป็นการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษา

ลักษณะสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นลักษณะของกระบวนการที่ครูต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือ พัฒนาปรับปรุงในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ จุดเน้นของการวิจัยในชั้นเรียนคือ การแก้ปัญหา หรือการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและเป็นวงจรที่ต่อเนื่อง

การวิจัยในชั้นเรียนมีจุดเน้นที่แตกต่างจากการวิจัยทางการศึกษาคือ การวิจัยในชั้นเรียน มุ่งศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนระหว่างครูและนักเรียน และเน้น

เฉพาะจากการปฏิบัติงานของครูในชั้นเรียน หรือในโรงเรียนเท่านั้น ไม่ได้มุ่งเพื่อนำผลไปใช้ในวงกว้าง ผลที่ได้จะนำไปใช้ในทันทีทันใด (สุวิมล ว่องวาณิช, 2544 : 11) เป็นสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติหน้าที่สอน (พิมพ์พันธุ์ เตชะกุลปต์, 2544 : 18) ไม่เน้นระเบียบวิธีการวิจัยมากนัก ไม่จำเป็นต้องมีการสุ่มตัวอย่าง ไม่เน้นสถิติวิเคราะห์ที่สูงเกินไป และผลการวิจัยก็ไม่เน้นการสรุปอ้างอิง เพราะเป็นการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะในชั้นเรียน ปัญหาการวิจัยอาจเป็นปัญหาที่เล็ก ๆ ที่ครูผู้สอนให้ความสนใจ ตั้งใจที่จะแก้ปัญหานั้นให้ถูกลง (ผ่องพรรณ ตรีชมงคลกุล, 2543 : 35)

กล่าวโดยสรุป ลักษณะสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนคือ เป็นกระบวนการเพื่อการแก้ปัญหาหรือพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูเองอย่างเป็นระบบและมีวงจรการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนตามปกติและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ผลที่ได้จะนำไปแก้ปัญหานั้นในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอน

ประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน

ผ่องพรรณ ตรีชมงคลกุล (2543: 68) ได้สังเคราะห์งานวิจัยในชั้นเรียน และจำแนกประเภทการวิจัยในชั้นเรียนได้ 2 ประเภทคือ การวิจัยเพื่อความเข้าใจปัญหาในชั้นเรียน และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา / พัฒนาในชั้นเรียน และในแต่ละประเภท ก็ใช้รูปแบบการวิจัยแตกต่างกัน ดังนี้

1. การวิจัยเพื่อความเข้าใจในปัญหาในชั้นเรียน ใช้รูปแบบ ดังนี้

- 1.1 การสำรวจในชั้นเรียน (Classroom Survey)
- 1.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมในชั้นเรียน (Group/Individual Study)
- 1.3 การศึกษาเชิงความสัมพันธ์ (Connectional Study)

2. การวิจัยเพื่อแก้ปัญหา / พัฒนา ใช้รูปแบบ ดังนี้

- 2.1 การวิจัยเชิงทดลองใช้สื่อ / การสอน
- 2.2 การทดลองเฉพาะราย / เฉพาะกลุ่ม

ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน

ผลของการวิจัยในชั้นเรียนก่อให้เกิดประโยชน์กับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงก็คือนักเรียนและยังเป็นประโยชน์กับตัวครู เพื่อนครูในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ต่อนักเรียนเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรับปรุง / เปลี่ยนแปลง / พัฒนาการเรียนรู้ ปรับปรุงลักษณะผู้เรียน ต่อครู ในการวางแผนการสอน แก้ปัญหาชั้นเรียน ปรับปรุง / เปลี่ยนแปลง / พัฒนาการสอน ผลิตสื่อการสอนและนวัตกรรม พัฒนาวิชาชีพ เพิ่มพูนศักยภาพด้านการสอน พัฒนาผลงานทางวิชาการต่อผู้บริหาร กำหนดการส่งเสริมและการสนับสนุน วางแผนการดำเนินการในโรงเรียน กำหนดนโยบายและแผนงานการปฏิบัติสถานศึกษา

เป็นแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น แนวทางการแก้ปัญหาและการพัฒนาวิชาชีพครู ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

ประวิต เอราวรรณ์ (2542: 6) ได้อธิบายกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน มี 5 ขั้นตอน คือ

1. สำรวจปัญหาข้อสงสัยที่ต้องการแก้ไข
2. ตั้งวัตถุประสงค์/วางแผน
3. ค้นหาคำตอบ หากคำตอบ/นวัตกรรม
4. ปรับข้อสงสัย/แก้ปัญหา
5. สรุปองค์ความรู้/เผยแพร่

ขั้นตอนหรือกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน

ขั้นตอนหรือกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน มีผู้เสนอความเห็นไว้หลากหลาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและต่อเนื่อง

ศุวิมล ว่องวาณิช (2544: 13) ได้เสนอขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผนหลังจากที่วิเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข (Planning)
2. การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (Action)
3. การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (Observation)
4. การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน โดยให้ผู้ที่มีส่วนร่วม ได้วิพากษ์วิจารณ์ซึ่ง

นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานต่อไป (Reflection)

อุทุมพร จามรمان (2544: 21) ได้เสนอขั้นตอน การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู (Action Research) ไว้ 10 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 การระบุปัญหาแท้ที่จะต้องวิจัยและการหาสาเหตุของปัญหา
- ขั้นที่ 2 การกำหนดปัญหาและสาเหตุที่ครูสามารถทำได้เอง
- ขั้นที่ 3 การระบุคำตอบที่คาดหวัง
- ขั้นที่ 4 การกำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ในการวิจัย
- ขั้นที่ 5 การระบุแนวทางที่จะแก้ไขอย่างละเอียด
- ขั้นที่ 6 การลงมือแก้ไข
- ขั้นที่ 7 การสังเกต
- ขั้นที่ 8 การสรุปผลการแก้ไข
- ขั้นที่ 9 การจัดทำรายงานวิจัยในชั้นเรียนเรื่องที่ 1

ขั้นที่ 10 การเตรียมวิจัยในชั้นเรียนเรื่องที่ 2

การสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารวิชาการ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้
มลิวัลย์ กาญจนชาติ (2534) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริม คือ การสอนหรือการใช้วิธีการ
ต่างๆ ซึ่งนอกเหนือไปจากการสอนปกติ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนที่ไม่ผ่าน
เกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้ได้บรรลุเกณฑ์นั้น และให้นักเรียนมีความรู้หรือทักษะเพิ่มขึ้น

จากความหมายการสอนซ่อมเสริม ดังกล่าวมานี้ พอจะสรุปได้ว่า การสอนซ่อมเสริม
หมายถึง การสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจง อาจอยู่ในรูปของกิจกรรม หรือประสบการณ์เพิ่มเติม
ให้แก่เรียนนอกเหนือไปจากที่ได้รับในชั้นเรียนปกติ เพื่อแก้ไขปัญหาในการเรียน โดยจัดสอน
เป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มย่อยตามระดับความสามารถ

จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม

มลิวัลย์ กาญจนชาติ (2534) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมมุ่งเน้นที่จะพัฒนานักเรียนให้มี
คุณภาพทางการเรียนเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะมุ่งช่วยเหลือเด็กที่ต้องเรียนซ่อมเสริมให้มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึที่ดีทั้งทางด้านอารมณ์และจิตใจ

การดำเนินการสอนซ่อมเสริม

มลิวัลย์ กาญจนชาติ (2534) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมมี 2 ลักษณะคือ

1. การจัดการสอนซ่อมเสริมนอกรูปแบบ เป็นบทบาทของครูโดยเฉพาะ เป็นการสอน
ซ่อมเสริมในระหว่างชั่วโมงปกติ ชั่วโมงว่าง นอกเวลาเรียน หรือวันหยุดตามความเหมาะสม
2. การจัดการสอนซ่อมเสริมในรูปแบบ เป็นการจัดสอนซ่อมเสริมที่กำหนดไว้ใน
หลักสูตร ให้กำหนดไว้ในตารางเรียน จัดทำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการร่วมกัน
ระหว่างฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้สอน และฝ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายนั้น มิได้เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนในชั้น
เรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จึงเป็นวิธีการที่จะช่วยพัฒนาคุณลักษณะของ
ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์คตัญญู มีความเมตตากรุณา มีความสามัคคี มี
ระเบียบวินัย มีภาวะของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ถ้าต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ อย่างถูกต้อง
และเหมาะสม เช่น กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมอาหารกลางวันของนักเรียน กิจกรรม
สหกรณ์ กิจกรรมการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมบริการและแนะแนวการศึกษา
กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพพลานามัยและการกีฬา กิจกรรม
ห้องสมุด เป็นต้น

การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษา แต่เดิมมีลักษณะของการตรวจตราทางการบริหาร (Administrative Inspection) ซึ่งผู้นิเทศการศึกษาก็คือ ผู้ตรวจตราโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งจากรัฐบาล (ชาญชัย อาจินสมาจาร, 2525: 1) และมีการพัฒนาแนวคิดในการนิเทศการศึกษาจากการตรวจสอบมาเป็นแบบ ร่วมมือกันทำงาน การแนะนำช่วยเหลือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน โดยมีนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 15) อธิบายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือ และความร่วมมือระหว่างครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2525 : 5) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดยั้งในการให้คำแนะนำ และชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครู และนักเรียน เพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่พึงประสงค์

สันต์ ชรรรมบำรุง (2526 : 10) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ การแนะนำ การชี้แจง การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยการที่ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

สังัด อุทรานันท์ (2529 : 27) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

สเปียร์ (Spears.1967: 10 ; อ้างถึงใน กิติมา ปรีดีดิถ, 2532: 261) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกันกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ เป็นกระบวนการกระตุ้นความก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครู เพื่อให้ครูได้ช่วยตนเองได้

กู๊ด (Good, 1973: 72) อธิบายว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศ ที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ และช่วยพัฒนาความสามารถของครู

จากความหมายตามทัศนะนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศในอันที่จะช่วยงานจัดการเรียนการสอน ให้สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และมุ่งหวังให้นักเรียนเกิดการสร้างองค์ความรู้ตามความมุ่งหวังของหลักสูตร

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การกำหนดความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา จะเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศปฏิบัติงานบรรลุผลตามที่กำหนด มีนักการศึกษาให้ความหมายไว้ ดังนี้

กิตติมา ปรีดีดิลก (2532 : 264) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาเป็นไปเพื่อ

1. ช่วยให้ครุค้นหา และเรียนรู้วิธีการทำงานด้วยตนเอง
2. ช่วยให้แยกแยะ และวิเคราะห์ปัญหาได้
3. ช่วยให้มีความรู้สึกรับผิดชอบในอาชีพ
4. ช่วยให้คุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้
5. ช่วยให้เข้าใจถึงปรัชญา และความต้องการทางการศึกษา
6. เพื่อช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจแผนการศึกษาของ โรงเรียน และให้การสนับสนุน

โรงเรียน

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้มองเห็นความจำเป็นที่ต้องพัฒนาการนิเทศการศึกษา ดังเหตุผลต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน และการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน และยุ่งยากจึงจำเป็นต้องอาศัยการนิเทศการศึกษา
2. มีความจำเป็นต่อการเจริญงอกงามของครู
3. มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน
4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษา ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ
5. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาสามารถให้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ในวงการศึกษาร่วมกันอีกด้วย

6. เพื่อให้ให้ทันกับองค์ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง จำเป็นต้องมีศึกษานิเทศก์ให้ความช่วยเหลือ

หลักการนิเทศการศึกษา

ซารี มณีศรี (2538 : 201-202) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือ กระตุ้นเตือน การประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครู โดยทั่วไป

2. การทำงานตั้งอยู่รากฐานของความเป็นประชาธิปไตย

3. กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์

4. การนิเทศการศึกษากับงานปรับปรุงหลักสูตร เป็นงานที่สัมพันธ์กัน

5. การนิเทศการศึกษาคือการสร้างมนุษยสัมพันธ์

6. การนิเทศศึกษามุ่งสร้างเสริมบำรุงขวัญ

เบอร์ตัน และบรูคเนอร์ (Burton & Bruckner. 1955: 71-72; อ้างถึงใน กิตติมา ปรีดีศิลป, 2532 : 274) ได้สรุปหลักการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาคงมีความถูกต้องตามหลักวิชา เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่วางไว้ ควรเป็นไปตามความจริง และกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาคงเป็นวิทยาศาสตร์ มีระเบียบ มีการปรับปรุงและประเมินผล มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่น่าเชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาคงเป็นประชาธิปไตย เคารพในความแตกต่างของบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. การนิเทศการศึกษาคงเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ ควรเป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของบุคคล แล้วเปิด โอกาสให้ได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถนั้นอย่างเต็มที่

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาหากจะประสบผลสำเร็จต้องยึดหลักทุกคนมีส่วนร่วม ยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงาน มีเหตุผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ สร้างมนุษยสัมพันธ์ และต้องส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

การนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการที่ดำเนินการในโรงเรียน โดยบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทในการนิเทศ ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายตามแนวคิดและความเชื่อของแต่ละบุคคลดังนี้

กิติมา ปริศิติก (2532: 306) กล่าวถึงการนิเทศภายในสรุปได้ว่า เป็นการนิเทศบุคลากร ในโรงเรียนเอง ผู้นิเทศอาจได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ การนิเทศภายในจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น จะต้องทำอย่างมีขั้นตอนและกระบวนการเมื่อนิเทศ แล้วจะต้องได้ผลตามจุดมุ่งหมายของการนิเทศซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของการนิเทศ 4 ประการคือ พัฒนาคณะ พัฒนางาน ประสานสัมพันธ์ และสร้างขวัญและกำลังใจ

ความจำเป็นของนิเทศภายใน

ซารี มณีศรี (2538: 201 – 202) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการนิเทศภายใน โรงเรียน ดังนี้ การนิเทศภายในนอกไม่ทั่วถึงและการนิเทศไม่มีคุณภาพพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน โดยไม่หวังพึ่งหรือรอคอยการพัฒนาจากผู้อื่นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถ นิเทศตนเองได้การปรับปรุงงานวิชาการ โดยการนิเทศภายในได้รวดเร็ว

สังค์ อุทรานันท์ (2532: 117) ได้ระบุเหตุผลความจำเป็นที่ต้องการนิเทศภายใน โรงเรียน เนื่องจากศึกษานิเทศก์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด สภาพปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน บุคลากรในโรงเรียนมีความสามารถเพียงพอ และบางคนมีความ ชำนาญโดยเฉพาะสาขาอีกด้วย จึงสมควรจะได้ใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และ เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการและวิธีการของการนิเทศการศึกษาสมัยใหม่ซึ่งจะเกิดขึ้น โดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534: 3) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นใน การนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่สามารถสนองความต้องการนิเทศภายใน โรงเรียนต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง
2. สภาพปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ ศึกษานิเทศก์จากภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนที่แท้จริง จึง ไม่สามารถ สอนองความต้องการของโรงเรียนได้
3. ปัจจุบันบุคลากรใน โรงเรียนส่วนมากมีความรู้ความสามารถเพียงพอ บางคนมีความ ชำนาญเฉพาะสาขาวิชา จึงสมควร ได้ใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการและวิธีการของการนิเทศสมัยปัจจุบันที่ว่า การนิเทศเกิดขึ้น โดยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่จะต้องมีคนมาช่วยชี้ตลอดเวลา
5. บุคลากรใน โรงเรียนมีความคุ้นเคยกันอยู่แล้วและทราบปัญหาการเรียนการสอนใน โรงเรียน จึงสามารถให้ความช่วยเหลือได้สะดวกกว่าบุคคลภายนอกโรงเรียน

ความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ การนิเทศภายนอกไม่มีกำลังพอและไม่ทั่วถึง บุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถมากขึ้น และความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ทำให้ครูต้องพัฒนาตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาของการนิเทศได้ตรงจุด และตรงกับความต้องการของโรงเรียน

หลักการนิเทศภายใน

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน มีนักการศึกษาหลายคนกล่าวไว้ดังนี้

สังค์ อุทรานันท์ (2529: 202 – 203) ได้กล่าวถึงการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนว่า จะต้องยึดหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องถือว่าการนิเทศการศึกษาเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน โดยตรงสำหรับการดำเนินงานนิเทศนั้นผู้บริหารอาจดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนก็ได้
2. การนิเทศภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดการนิเทศจะไม่มีโอกาสพบกับความสำเร็จได้เลย
3. จะต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่าการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาร่วมงานให้มีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานสูงขึ้นการนิเทศไม่ใช่เป็นการบังคับบัญชา หรือคอยจับผิดแต่ประการใด
4. บุคลากรภายในโรงเรียนต้องมีการยอมรับและให้เกิดริตซึ่งกันและกัน ในสภาพความเป็นจริงแล้วไม่มีใครที่จะมีความเชี่ยวชาญทุก ๆ ด้าน ดังนั้นจึงน่าจะได้แลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้หน่วยงานมีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น
5. การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จะต้องเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
6. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหาร จะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารจะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศในโรงเรียนด้วย

ชาดูชัย อาจินสมาจาร (2525: 27 – 33) กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในว่า การนิเทศการศึกษาจะต้องสัมพันธ์กับการบริหาร ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา ควรเป็นวิทยาศาสตร์ ควรเป็นประชาธิปไตย ควรเป็นการสร้างสรรค์ ควรส่งเสริมความก้าวหน้า และควรเป็นวิชาชีพ

กระบวนการนิเทศภายใน

การนิเทศการศึกษาเป็นการนิเทศงานการเรียนการสอน ซึ่งมีมาพร้อมกับการจัดการศึกษาอย่างมีระบบ การนิเทศในปัจจุบันใช้หลักประชาธิปไตยที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันคิดแก้ไข ปรับปรุงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และสนับสนุนระบบบริหารการศึกษาให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยังประโยชน์ให้เกิดต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ

ซารี มณีสรี (2538 : 202 – 203) ได้กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า เป็นกิจกรรมสำคัญมีขั้นตอนปฏิบัติการทั้งด้านกระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ และกระบวนการเรียนการสอนควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน การสำรวจความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การจัดอันดับกำหนดทางเลือกการแก้ปัญหา และดำเนินการตามความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน นำเอาทางเลือกในขั้นที่ 1 มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรม โดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบ โครงการ แผนการดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินและผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ เป็นขั้นลงมือตามแผนหรือโครงการนิเทศที่กำหนด โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจรวมถึงการเสริมแรงใจให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียน

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ ความวัตถุประสงค์ การประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนรวมผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

ดังนั้น กระบวนการนิเทศภายในจึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญที่ทำให้การทำงานเป็นไปตามขั้นตอน การทำงานไม่สับสน และเป็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานนิเทศสู่ความสำเร็จได้อยู่ 4 ขั้นหลัก คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาความต้องการ การวางแผน การปฏิบัติงานตามแผน และการประเมินผลงาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 24) กำหนดรูปแบบ กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก

3. การสร้างสื่อและเครื่องมือ
4. การปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน
5. การประเมินและการรายงานผล

กิจกรรมการนิเทศภายใน

กิจกรรมการนิเทศภายใน เป็นวิธีการที่จะทำให้ครูพัฒนาการสอนของตนเองให้ดีขึ้น ได้มีผู้กำหนดกิจกรรมไว้มากมายและบางครั้งก็เรียกว่าเทคนิคการนิเทศ ซึ่งหมายถึงวิธีการนำกิจกรรมต่างๆ ของการนิเทศไปใช้อย่างเหมาะสมกับ บุคคล สถานที่ เวลา หรือสถานการณ์นั้นๆ จากการศึกษาในแต่ละแนวคิดพอที่จะรวบรวมได้ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด "ความรู้คู่คุณธรรม" และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 47)

การประกันคุณภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาประสบความสำเร็จเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับชุมชนว่า ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน นักวิชาการได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

จรัส นองมาก (2544: 16) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ คือระบบหรือกระบวนการที่เรากำหนดขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่า ถ้าเราทำตามระบบนี้แล้วจะมีคุณภาพและความมั่นใจว่า ผู้บริโภคเขาจะพอใจในเรื่องของการศึกษา ถ้าผู้บริโภคพอใจเราถือว่ามีความคุณภาพ

สงบ ลักษณะ (2541 : 7) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการ การวางแผน และกระบวนการจัดการของผู้ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐาน คุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตรและตรงกับความมุ่งหวังของสังคม

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ก็คือคุณภาพของคน

การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษามีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545: มาตรา 4)

สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการดังต่อไปนี้

1. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี 3 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 11)

1.1 จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1.2 การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1.1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความ โปร่งใสและมีจิตสำนึก ในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

1.3 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

2. กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี 3 ขั้นตอนคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543:7)

2.1 การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2.3 การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับกระทรวง

3. กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

3.1 การร่วมกันวางแผน (Planning)

3.2 การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)

3.3 การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)

3.4 การร่วมกันปรับปรุง (Action)

ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายใน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกระบวนการที่กล่าวมาแล้ว มีแนวทางและขั้นตอน

ขั้นการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำกรชี้แจงทำความเข้าใจ โดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self - Study Report)

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

2. ขั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน

2.1 การวางแผน

2.2 การปฏิบัติตามแผน

2.3 การตรวจสอบประเมินผล

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

3. ขั้นการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

บทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายใน

บทบาทสำคัญของครูในการประกันคุณภาพภายใน คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งต้องมีการปฏิรูปการสอน เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (รุ่ง แก้วแดง, 2544: 111-112) การปฏิรูปการสอนของครูเพื่อประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การปฏิบัติงานปกติของครูอย่างมีระบบและกระบวนการ

2. การประเมินตนเอง

3. การรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งครูแต่ละคนสามารถกำหนดกระบวนการทำงานของตนเองได้ อาจจำแนกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้ (รุ่ง แก้วแดง, 2544: 94-96)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเรื่องมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรให้เข้าใจ ถ้าเป็นไปได้ควรศึกษาให้ครบทั้งหน่วยของการเรียนที่อาจจะกำหนดเป็นภาคเรียนหรือทั้งปีการศึกษา และนำมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่ตนสอนอยู่

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการสอน ว่าควรจะสอนอย่างไร รวมทั้งจะต้องสามารถกำหนดสิ่งที่จะบรรลุผลหรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่จะเกิดขึ้นหลังจากได้รับการศึกษา โดยเน้นการจัดกิจกรรมและการใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 นำกระบวนการวิจัยเข้ามามีใช้ในการสอนของครู และการเรียนของนักเรียน เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ควบคู่การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการสอน โดยทำงานร่วมกับผู้เรียนหมายความว่า ต้องลดบทบาทการบอกของครูมาเป็นการทำงานร่วมกับผู้เรียน โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการเรียนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการสอน ว่าสิ่งที่ครูสอนไปนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด โดยวัดจากผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พิจารณาเป็นรายบุคคลและรายชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในวงจรต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 บันทึกสรุปผลการสอน ว่าในคาบหรือหน่วยนั้นมีความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขอย่างไร มีคำแนะนำเพื่อจะนำไปปรับปรุงต่อไปอย่างไร โดยบันทึกทุกสิ่งทุกอย่างเอาไว้เป็นหนึ่งหน่วย ดังภาพประกอบ 6 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2544: 6)

สำหรับบทบาทหน้าที่ของครูในการประกันคุณภาพภายในทั้งระบบควรเป็นดังนี้

1. มีการเตรียมความพร้อมของตนเอง โดยทำการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการประเมินผลภายใน รวมทั้งพยายามสร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินภายใน

2. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปที่คณะกรรมการประเมินผลภายในต้องการ

3. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของการประเมินผลภายใน เช่น เข้าร่วมพิจารณาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านการ

ประเมินผลภายในสถานศึกษา ร่วมกันพิจารณาจัดสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลลักษณะต่าง ๆ ในกระบวนการประเมินผลภายใน ร่วมกันทำการสำรวจเก็บข้อมูลที่คณะกรรมการสำรวจ ร่วมกันทำการวิเคราะห์ข้อมูล (หากมีความรู้ด้านการวิเคราะห์) ร่วมกันสรุปผลการประเมิน เป็นต้น

4. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ในการร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ กำหนดมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ในการประเมินด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเอง และร่วมกันกำหนดเกณฑ์การตัดสิน มาตรฐานและตัวบ่งชี้ในด้านต่าง ๆ

5. ปฏิบัติหน้าที่หลักหรือหน้าที่ประจำที่รับผิดชอบอย่างมีระบบ ตามกระบวนการและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เช่น ในหน้าที่การสอนต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดเตรียมเนื้อหาสาระที่ถูกต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ การเรียนการสอน จัดทำสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์การเรียนการสอน จัดกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้าหาความรู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง เลือกวิธีการประเมินผลการเรียนหลากหลาย และเหมาะสม รวบรวมผลสรุปผล ประเมินการเรียน การสอน พฤติกรรมของผู้เรียน นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีส่วนสำคัญในอันที่จะทำให้ผู้ปกครอง มีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน การดำเนินการเพื่อให้มีการควบคุมคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง พึงเป็นสิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนต้องหมั่นปฏิบัติ โดยยึดหลักของการพัฒนางานโดยใช้ วงจรพัฒนาคุณภาพ ให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง นำเชื่อถือ อันทำให้ประชาชนเกิดความ เชื่อถือศรัทธาต่อ โรงเรียนต่อไป

3. บริบทของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีดังนี้

3.1 โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ครูวิทยา”

ที่ตั้ง	ถนนจรระ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์ 31150
พื้นที่	27 ไร่ 2 งาน
ปีที่ก่อตั้ง	พ.ศ. 2469 (โอนมาสังกัดเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เมื่อปี พ.ศ. 2506)
จำนวนผู้บริหารและครู	57 คน
จัดการศึกษาระดับ	ระดับปฐมวัย 1 – 2, ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้น 1– 3
จำนวนนักเรียน	1,210 คน

ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ครูธวิทยา” เดิมชื่อ โรงเรียนเทศบาลตำบลในเมืองวัดกลาง อาศัยศาลาการเปรียญเป็นสถานที่เรียน

เปิดเรียนเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2466 ในวันทำพิธีเปิดเรียน มีคณะบุคคลร่วมประกอบในพิธีเปิดอย่างพร้อมเพรียงกัน ได้แก่

รองอำมาตย์โท พรหม จารุมาศ	นายอำเภอ
รองอำมาตย์เอกขุนประทีตวุฒิสน์	กรรมการจังหวัด
นายล่า วัชรพันธ์	กรรมการอำเภอเมืองบุรีรัมย์
พระครูอมรปัญญา จันทสังขปาโมกข์	เจ้าคณะจังหวัด
พระครูธีรคุณาราร	เจ้าคณะแขวง เป็นครูใหญ่

พ.ศ. 2469 ขุนบุรีภิรมย์กิจ นายอำเภอ ร่วมกับนายล่า วัชรพันธ์ ศึกษาธิการอำเภอ ได้รวบรวมเงินจากการบริจาคในชุมชน ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างอาคารเรียนขึ้นในบริเวณวัดกลางอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2481 เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนบุรีราษฎร์ครูธวิทยา”

15 เมษายน 2485 ทางราชการ ได้ย้ายโรงเรียนจากวัดกลางมาตั้งอยู่ในสถานที่ปัจจุบัน ซึ่งเดิมเป็นโรงเรียนประจำจังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่ทั้งหมด 27 ไร่ กับ 2 งาน

1 เมษายน 2506 ทางราชการ ได้โอนโรงเรียนมาสังกัดเทศบาล และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ครูธวิทยา” สังกัดเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

สภาพปัจจุบัน

โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ครูธวิทยา” ตั้งอยู่ ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่ 27 ไร่ 2 งาน เป็นโรงเรียนสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

- ทิศเหนือ	ติดถนนแสนสุข
- ทิศใต้	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- ทิศตะวันออก	ศาลากลางจังหวัดบุรีรัมย์
- ทิศตะวันตก	ติดวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์

ปรัชญาของโรงเรียน

ส่งเสริมคุณธรรม นำความรู้ มุ่งสร้าง ประสานชุมชน เป็นคนที่สมบูรณ์ เกื้อกูลความเป็นไทย ก้าวไกลถึงความเป็นสากล

คำขวัญโรงเรียน

เป็นคนดี มีปัญญา รักประชาธิปไตย พละนามัยสมบูรณ์ เพิ่มพูนความสุข
คติพจน์

“ปัญญา โลกุตมมี ปชฺโชโต” ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก”

วิสัยทัศน์ (VISION)

ปัญญาล้ำเลิศ ประเสริฐคุณธรรม สัมพันธ์ชุมชน เป็นคนพอเพียง

พันธกิจ (MISSION)

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาการศึกษาตอบสนองวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ได้แบ่งภาระงาน
ที่ต้องจัดทำให้สำเร็จลุล่วงดังนี้

พันธกิจที่ 1 พัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

พันธกิจที่ 2 พัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีคุณลักษณะที่ดีตาม
มาตรฐานการศึกษาของชาติ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

พันธกิจที่ 3 จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน

พันธกิจที่ 4 พัฒนาคณาจารย์ให้มีความรู้คุณธรรมและทักษะสู่มาตรฐานวิชาชีพ

พันธกิจที่ 5 พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้

พันธกิจที่ 6 สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บน
พื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. พัฒนาการบริหารงานวิชาการ
2. พัฒนาการบริหารงานทั่วไป
3. พัฒนาการบริหารงานบุคคล
4. พัฒนาการบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานวิชาการ

เป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา แบ่งภาระงานวิชาการออกเป็นส่วน ไม่ว่าจะ
จะเป็นการแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่ม หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริม
การเรียนการสอนในทุกๆ ปี จะมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และเตรียมการประกันคุณภาพทั้ง
ภายในและภายนอก อีกทั้งฝ่ายวิชาการนั้นจะต้อง มีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีอีกด้วย เมื่อสิ้นปี
การศึกษาจะมีการวัดผลประเมินผลนักเรียนและโครงการที่ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย
นอกจากนั้นฝ่ายวิชาการก็ต้องปฏิบัติตามงานภารกิจอื่นๆ ที่ต้นสังกัดมีนโยบายลงมา

ผลงานดีเด่นของสถานศึกษา

1. รัับรางวัลสถานศึกษารางวัลพระราชทานประเภทสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา ขนาดใหญ่ (พ.ศ. 2545)
2. เป็นโรงเรียนในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม กับเทศบาลเมืองบุรีรัมย์
3. เป็นโรงเรียนต้นแบบของการจัดการศึกษาท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ (พ.ศ. 2549)
4. รัับรางวัลชนะเลิศโรงเรียนส่งเสริมประชาธิปไตยดีเด่น (พ.ศ. 2549)
5. ชนะเลิศโครงการฝึกกำลังเยาวชนไทยต้านภัยไข้เลือดออก ประจำปี 2550
6. ชนะเลิศสถานศึกษาเพื่อรัับรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถม สถานศึกษาขนาด กลาง ระดับจังหวัดบุรีรัมย์ ประจำปี 2551

3.2 โรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาคาร”

ที่ตั้ง	ถนนจรัล ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์ 31150
พื้นที่	20 ไร่ 2 งาน
ปีที่ก่อตั้ง	พ.ศ. 2478 (โอนมาสังกัดเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เมื่อปี พ.ศ. 2506)
จำนวนผู้บริหารและครู	70 คน
จัดการศึกษาระดับ	ระดับปฐมวัย 1 - 2, ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้น 1-3
จำนวนนักเรียน	1,644 คน

ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนนี้เดิมเป็นโรงเรียนประชาบาล ตั้งอยู่ศาลาการเปรียญวัดอิสาน (กุฎีหลังใหญ่ทิศ ใต้อุโบสถปัจจุบัน) โรงเรียนตั้งขึ้นเมื่อปีใดไม่ปรากฏหลักฐาน

ปี พ.ศ. 2478 นายเหล่า วัชรพันธ์ ศึกษาธิการอำเภอเมืองบุรีรัมย์ ดำริสร้างอาคารเรียน ในปี 2481 โดยพระครูธีรภูมิจารย์ (ซาร์ค) อดีตเจ้าอาวาสวัดอิสาน ให้การสนับสนุน ขณะนั้นนาย จำปา อุ่นไธสง ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ได้ติดต่อขอซื้อที่ดิน นายปิ่น ภูมรา และ นายจันทร์ นารตสมบุรณ์ ได้สร้างโรงเรียนเสร็จเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2484

วันที่ 1 เมษายน 2506 โรงเรียนได้โอนจากโรงเรียนประชาบาล มาเป็นโรงเรียนสังกัด เทศบาล กระทรวงมหาดไทย ใช้ชื่อว่า โรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาคาร” เป็นต้นมา ปัจจุบัน เป็นโรงเรียนเครือข่ายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดการเรียนการสอน 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเน้นให้นักเรียนคิด

เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องจัดการเรียนการสอนให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน โรงเรียนมีอาคารเรียนทั้งหมด 7 หลัง

สภาพทั่วไป

โรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาคาร” ตั้งอยู่เลขที่ 90/5 ถนนอิสาน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2481 โดยพระครูธีรคณาธาร ให้การสนับสนุน มีเนื้อที่ 20 ไร่ 2 งาน เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนางจินตนา ลวดลาย เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2541 ถึงปัจจุบัน

ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและโรงเรียน

ลักษณะชุมชนเป็นแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท อยู่ชานเมือง เขตเทศบาล มีนักเรียนออกนอกเขตเข้ามาเรียนมากกว่าในเขต ผู้ปกครองส่วนใหญ่ฐานะยากจน มีรายได้น้อย มีอาชีพหลักคือการรับจ้าง กรรมกร ค้าขาย ใช้ภาษาสื่อสารหลายภาษา เช่น ภาษาเขมร ภาษาไทยโคราช ภาษากลาง และภาษาไทยอีสาน สภาพความเป็นอยู่แบบชนบท การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมหลากหลาย ชุมชนสนับสนุนส่งเสริมร่วมพัฒนาโรงเรียน

การจัดการเรียนการสอน

เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เช่น โครงการต่างๆ ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนโดยรอบโรงเรียน เข้าร่วมพัฒนาโรงเรียน

พันธกิจของโรงเรียน

1. โรงเรียนบริหารงานโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะความรู้ ความสามารถทางวิชาการอย่างเต็มศักยภาพ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา
2. โรงเรียนเน้นให้นักเรียน ครู บุคลากร เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย และท้องถิ่น
3. โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างหลากหลาย หันต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศ และของโลกในยุคปัจจุบัน

4. โรงเรียนจัดการศึกษาทั้งภายในและภายนอก เพื่อสนองตอบความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยเน้นหลักความพอเพียง จี๋อัสตั๋ย ประหยัด อดออม สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. พัฒนาการบริหารงานวิชาการ
2. พัฒนาการบริหารงานบุคคล
3. พัฒนาการบริหารงานงบประมาณ
4. พัฒนาการบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานวิชาการ

วิสัยทัศน์

เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้ก้าวทันเทคโนโลยี และมีวิถีชีวิตที่พอเพียง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ รู้เท่าทันเทคโนโลยี

2. การพัฒนาครูให้เป็นผู้ที่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา สร้างนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง และอยู่อย่างพอเพียง

3. การพัฒนาการบริหารงานให้เข้าสู่ระบบ

4. การพัฒนาองค์กรของงานวิชาการให้ดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้า

เป้าประสงค์

1. นักเรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตร

2. มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3. มีวิสัยทัศน์และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

4. มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ

5. มีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ผลงานและกิจกรรมดีเด่น

1. รางวัลชนะเลิศระดับประเทศ โครงการภาษาไทยระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรมการปกครองท้องถิ่น ปี 2552

2. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 โครงการคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา ในการแข่งขันโครงการระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มูลนิธิเปรมติณสูลานนท์ ครั้งที่ 7 ปี 2552

3. รางวัลเหรียญทองแดงระดับประเทศ การแข่งขันเด็กเก่งของโรงเรียนในสังกัดกรมการปกครองท้องถิ่น สารการเรียนรู้ภาษาไทย ปี 2552

4. เป็นตัวแทนของจังหวัดบุรีรัมย์ เข้าร่วมการแข่งขันโครงการภาษาไทยระดับประถมศึกษา และโครงการคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของจังหวัดบุรีรัมย์ เข้าร่วมการแข่งขันโครงการระดับภาคของมูลนิธิเปรม ติณสูลานนท์ ครั้งที่ 8 ปี 2553

5. ชนะเลิศการแข่งขัน Spelling Bee ระดับประถมศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เข้าร่วมการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ จ.อุดรธานี ปี 2553

6. ชนะเลิศการแข่งขัน โครงการคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เข้าร่วมการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ จ.อุดรธานี ปี 2553

กิจกรรมดีเด่น

โรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาคาร” ได้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาสังกัดกรมการปกครองท้องถิ่น ครั้งที่ 28 รอบคัดเลือกระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ “ข้าโมท้องถิ่นเกมส์” ประจำปี 2553 ดังนี้

- รางวัลชนะเลิศเหรียญทองการแข่งขันวอลเลย์บอลชาย รุ่น 14 ปี
- รางวัลรองชนะเลิศเหรียญเงินการแข่งขันวอลเลย์บอลชาย รุ่น 12 ปี
- รางวัลรองชนะเลิศเหรียญเงินการแข่งขันวอลเลย์บอลชายหาดทราย รุ่น 14 ปี
- รางวัลเหรียญทองแดงวอลเลย์บอลชายหาดทราย รุ่น 12 ปี
- รางวัลเหรียญเงินกีฬาเทเบิลเทนนิส ประเภทหญิงเดี่ยว รุ่นอายุ 12 ปี
- รางวัลเหรียญเงินกีฬาเทเบิลเทนนิส ประเภทหญิงคู่ รุ่นอายุ 12 ปี
- รางวัลเหรียญเงินกีฬาเทเบิลเทนนิสประเภทคู่ผสม รุ่นอายุ 12 ปี
- รางวัลเหรียญทองแดงกีฬาเปตองประเภทชายคู่ รุ่นอายุ 16 ปี

3.3 โรงเรียนเทศบาล 3

ที่ตั้ง	ตำบลโนเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์ 31150
พื้นที่	50 ไร่ 2 งาน
ปีที่ก่อตั้ง	พ.ศ. 2522
จำนวนผู้บริหารและครู	18 คน
จัดการศึกษาระดับ	ระดับปฐมวัย 1 – 2, ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้น 1–2

จำนวนนักเรียน 372 คน

ประวัติของสถานศึกษา

โรงเรียนเทศบาล 3 เป็นโรงเรียนในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีเนื้อที่ 50 ไร่ 2 งาน เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสองชั้น จำนวน 2 หลัง ได้รับงบประมาณในการก่อสร้างจากกระทรวงมหาดไทย จำนวนเงิน 2,900,000 บาท ในสมัยที่นายเนาว์ พงศ์ธรรมกุล ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองบุรีรัมย์ เปิดทำการเรียนการสอน ครั้งแรก วันที่ 22 พฤษภาคม 2522 มีนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมี นายบุญส่ง สุวรรณภูมิ เป็นครูใหญ่คนแรก ปัจจุบัน โรงเรียนเทศบาล 3 เปิดทำการเรียนการสอนระดับปฐมวัย (อนุบาล 1-3) และระดับประถมศึกษา (ป.1-6) มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 427 คน ภายใต้การควบคุมดูแลและบริหารงาน โดย นายอรุณ อาณาเขต ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

ปรัชญา

“ปัญญา โลกสุขมี ปชฺไชโต” ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก

วิสัยทัศน์

“คุณธรรมเด่น เน้นวิชาการ ประสานสามัคคี เทคโนโลยีก้าวล้ำ น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง”

เป้าหมายของสถานศึกษา

- มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนและบุคลากรทุกคนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง
- มุ่งพัฒนาให้ระดับผลสัมฤทธิ์ได้มาตรฐานการจัดการศึกษา
- มุ่งส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพครู
- มุ่งพัฒนาคุณภาพของเยาวชนทุกคนอย่างมีคุณภาพตลอดทั้งเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและสังคม

4. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล

การจัดการศึกษาของเทศบาล ซึ่งเป็นองค์กรที่อยู่ในกำกับของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งที่ผ่านมา รัฐได้มองถึงความสำคัญของการศึกษาและบทบาทขององค์กรส่วนท้องถิ่นที่จะพัฒนาท้องถิ่น ในด้านการจัดการศึกษา ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริงของชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ ดังที่ได้กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. 2496 และ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารเมืองพัทยา พ.ศ. 2522 โดยได้ระบุไว้ชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ของเทศบาลประการหนึ่งว่า

“มีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชน” (มาตรา 50, 53, 56 และมาตรา 67) ดังนั้น ในการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 รัฐบาลมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการดังนี้

“กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข การส่งเสริม และการพัฒนาการเมืองการปกครอง การปกครองท้องถิ่น การทะเบียนราษฎร การส่งเสริมการศึกษา และการประกอบอาชีพ การพัฒนาชุมชน การพัฒนาฝีมือแรงงาน การรักษาความมั่นคงภายใน การป้องกันสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การที่ดิน การประมง การประมงสัตว์น้ำ การสาธารณสุข การโยธา การราชทัณฑ์ การสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน การผังเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและอำนาจหน้าที่ ที่กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมาย”

กระทรวงมหาดไทย ได้มีการวางแผนแม่บททางด้านการจัดการศึกษาและมีการประเมินผลการจัดการศึกษาเป็นระยะๆ เพื่อให้การจัดการศึกษานั้นสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ รวมถึงสภาพจริงของสังคม ชุมชน ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ

นโยบายการพัฒนาทางการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

1. พัฒนาการศึกษารองโรงเรียนเทศบาลให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการควบคู่กับการมีคุณธรรม โดยร่วมมือกับ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลให้เป็นไปตามกระบวนการปฏิรูปการศึกษา โดยพัฒนาระบบการบริหาร ระบบการเรียนการสอน พัฒนาบุคลากรและการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเน้นการเรียนการสอนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ
3. พัฒนาและปรับปรุงศูนย์เด็กเล็กในชุมชนให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีคุณภาพ และเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนเข้าสู่ระบบโรงเรียน
4. ส่งเสริมการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง

ปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของด้านการจัดการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลดังนี้

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล ในปัจจุบันคือปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการวิเคราะห์ การนำไปใช้อย่างเป็นระบบ ยังติดอยู่กับรูปแบบ วิธีการเดิม ๆ ไม่ค่อยกล้าเปลี่ยนแปลง การปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่ค่อนข้างช้า ไม่ปรับวิธีสอนตามหลักสูตร ครูไม่ค่อยศึกษาหลักสูตร เทคนิคการสอนในเรื่องการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ยังไม่ดีเท่าที่ควร และยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร (น้อย สุปิงคลัด, 2552: สัมภาษณ์)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล ในปัจจุบันคือ การบริหารงานวิชาการยังไม่เข้มแข็ง ขาดระบบที่ดีและการยอมรับจากครู ขาดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ ขาดการนิเทศการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการไม่เป็นระบบ แต่ละโรงเรียนมีมาตรฐานต่างกัน (ดวงดา โนนศรี, 2552: สัมภาษณ์)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล ในปัจจุบันคือการบริหารงานวิชาการขาดระบบการดำเนินการและติดตามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ผู้ทำหน้าที่บริหารงานวิชาการมีงานหลายหน้าที่ ทำงานได้ไม่เต็มที่ ขาดการส่งเสริมงานวิชาการอย่างจริงจัง กิจกรรมทางด้านงานวิชาการมีน้อยและจัดกิจกรรมวิชาการไม่ต่อเนื่อง (ไพยนต์ ปลื้มดี, 2552: สัมภาษณ์)

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ นักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนนั้นมีฐานะยากจนถึงปานกลาง เทศบาลต้องรับภาระในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านต่างๆ พนักงานครูนอกจากจะปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแล้วยังต้องเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีต่างๆ ของชุมชนและเทศบาลที่จัดขึ้นเป็นประจำ เนื่องจากพนักงานครูเป็นกำลังสำคัญและมีจำนวนมากกว่าบุคลากรของเทศบาลฝ่ายอื่นๆ จึงมีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของพนักงานครูและการบริหารงานในด้านต่างๆ ของโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการและสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาดังกล่าวคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้
ธีรพัฒน์ ธานี (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน คือ ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านงานการเรียนการสอน ด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ ด้านงานวัดผลและประเมินผล ด้านงานนิเทศภายใน ด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการ ส่วนด้าน

งานห้องสมุด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนครูวิชาการมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน วิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน คือ ด้านงาน หลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ ด้านงานการเรียนการสอน ด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ ด้านงานวัดผลและประเมินผล ด้านงานนิเทศภายใน ด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการ ส่วนด้านงาน ห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารและครูวิชาการ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่าง และมีข้อเสนอแนะจากการขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสารหลักสูตร ระบบ การเก็บรวบรวมข้อมูลการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน ไม่เป็นปัจจุบัน ห้องสมุด โรงเรียนมี สภาพไม่เหมาะสมและไม่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ขาดอัตรากำลังครูทำให้ โรงเรียนมีครูไม่ครบชั้น ขาดการวางแผนการประชุมอบรมทางวิชาการ ขาดการสำรวจความต้องการใน การใช้สื่อการเรียนการสอน การติดตามประเมินผลเกี่ยวกับงานห้องสมุด ไม่มีประสิทธิภาพ ครูใช้สื่อไม่ สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร ไม่ทราบแหล่งวิทยากรภายนอกที่จะมาช่วยนิเทศ

คำแพ่ง พิมสาร (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตาม ทักษะของครูผู้สอน ใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา รวม 4 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร การ จัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม ส่งเสริมวิชาการ และการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนที่มี เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน และ มีทักษะต่อการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ทวน อินทร์งาม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการ ครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ข้าราชการครู เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้าน มีความสำคัญใน ระดับมาก เรียงลำดับความสำคัญ ได้ดังนี้ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านคุณภาพ ครูผู้สอน ปัจจัยด้านหลักสูตรและการสอน ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการ บริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา มีความสำคัญ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ข้าราชการครูใน โรงเรียนขนาดต่างกัน เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ประถมศึกษามีความสำคัญ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการมีส่วนร่วมของชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อคุลย์ ก้อนคำใหญ่ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู ปฏิบัติการสอนต่อการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนา และส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการนิเทศงานวิชาการ ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ด้านการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ โดยรวมผู้บริหารมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ทั้งผู้บริหารโรงเรียน และครูปฏิบัติการสอน โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนกับครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความคิดเห็นเพิ่มเติม ควรจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควรให้มีการนิเทศและติดตามผลกาปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายทุกหมวดวิชาและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานของวิชาการ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป และจัดแผนการเรียนที่มีความหลากหลายตามความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นตามลำดับ

จเร จันทร์วัฒนเดชากุล (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ งานการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนงานอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาจารย์ เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน และงานวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนงานอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิระศักดิ์ อินทร์หอม (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 และและ

ที่เปิดสอนชั้นที่ 3-4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับชุมชน และด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

ไบฮ์ (Bihar, 2005 : 66/06A) ได้ศึกษาความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ศึกษากรณีความพยายามของชุมชนออร์ชาร์คฟิลด์ รัฐแคลิฟอร์เนียโดยออกแบบกรอบความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐาน ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านยุทธศาสตร์การสอนที่เน้นการวิจัย การตัดสินใจ การพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพ การจัดองค์กรให้ทันสมัย และการช่วยเหลือทางวิชาการแก่ครอบครัวและชุมชน แล้วทดลองปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกปีจนปฏิบัติได้ทั้งหมดใน 3 ปี นอกจากนี้ยังพบว่า การให้ความร่วมมือช่วยเหลือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สัมพันธภาพที่ดี และการมีนโยบายด้านการศึกษาที่ยืดหยุ่น จะทำให้แผนการปฏิบัติงานทั้ง 6 ด้านดำเนินการไปด้วยดี

บูล (Boulay, 2005 : 66/08A) ได้ศึกษาศักยภาพและการเรียนรู้จากการรวมกลุ่มกันสอนของครูระดับมัธยมศึกษา โดยนำครูที่สอนหลากหลายวิชามารวมกันสอน ศึกษาโดยการสังเกต และสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของกลุ่มมีส่วนทำให้ครูมีความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น โดยเรียนรู้จากสมาชิกคนอื่นมีความรู้ในสาระที่สอน และมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนและควบคุมชั้นเรียนมากขึ้น และพบอีกว่านักเรียนมีการตอบสนองที่ดีจากการเห็นครูร่วมมือกัน และมีความกระตือรือร้นในการสอน

บัคชอว์ (Buckshaw, 2006 : 66/12A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การทดสอบความตระหนักของผู้บริหาร โรงเรียนและครูต่อกระบวนการพัฒนาโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับการตระหนักต่อแนวทางการจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผน และตรวจสอบติดตามแผนของผู้บริหารและครู โดยใช้แบบสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความตระหนักต่อประเด็นที่ตรวจสอบแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีระดับที่สูงกว่า นอกจากนี้ยังพบว่าครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนจะมีแนวโน้มที่จะนำยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนามาปรับใช้ในการทำงานมากกว่าครูที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดทำแผน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารและครูต่างก็ตระหนักและให้ความสำคัญ จากผลวิจัยพบว่าผู้บริหารและครู ได้มีการความคิดเห็นและการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยรวมในระดับมาก แต่ในความคิดเห็นและการปฏิบัติใน

แต่ละด้านนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งสิ่งทำให้เกิดความแตกต่างกันเนื่องจากบริบทต่างๆ ของแต่ละสถานศึกษานั้นมีความแตกต่างกัน เช่น ด้านครู ด้านงบประมาณ ขนาดของโรงเรียน เป็นต้น ที่ส่งผลให้การบริหารงานวิชาของแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้นมีขอบข่ายและภาระงานของงานวิชาการที่ชัดเจน ทุกสถานศึกษาต้องดำเนินการและพัฒนางานวิชาการของตนเองตามขอบเขตและให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยมีกรอบแนวคิดดังนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครูที่มีต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวิธีการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ครูวิทยา” โรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาคาร” และโรงเรียนเทศบาล 3 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และพนักงานครู จำนวน 137 คน รวมทั้งสิ้น 145 คน ในการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาทั้งประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยจะมีคำตอบให้เลือกโดยกาเครื่องหมาย ✓ ใน () ที่กำหนดให้ เช่น

() สถานภาพตำแหน่ง ได้แก่	() ผู้บริหารสถานศึกษา
	() ครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ที่มีเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำแนกเป็นความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 47 ข้อ

ตาราง 2 จำนวนข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ลำดับที่	การบริหารงานวิชาการ	จำนวนข้อ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	25
	1.1 หลักสูตรสาระการเรียนรู้และการจัดระบบ	(8)
	1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	(6)
	1.3 สื่อการเรียนรู้	(6)
	1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	(5)
2	ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	5
3	ด้านการสอนซ่อมเสริม	5
4	ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	7
5	ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	5
6	ด้านการประกันคุณภาพ	5
	รวมทั้งสิ้น	47

การตอบแบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นการประเมินระดับความคิดเห็น หรือการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามใน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเกี่ยวกับ
ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ
จำแนกเป็นความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 45 ข้อ

ตาราง 3 จำนวนข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ

ลำดับ ที่	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	จำนวนข้อ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	25
	1.1 หลักสูตรสาระการเรียนรู้และการจัดระบบ	(8)
	1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	(5)
	1.3 สื่อการเรียนรู้	(6)
	1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	(5)
2	ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	4
3	ด้านการสอนซ่อมเสริม	3
4	ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	4
5	ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	5
6	ด้านการประกันคุณภาพ	5
	รวมทั้งสิ้น	45

การตอบแบบสอบถามในตอนที่ 3 เป็นการประเมินระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา
ของการบริหารงานวิชาการที่เกิดขึ้นในโรงเรียนของผู้ตอบใน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัญหาในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

2. แนวคำถามเชิงลึกเพื่อหาแนวทางการพัฒนา โดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารเทศบาลเมือง
จำนวน 4 คน

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม มีลำดับการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร และตำราต่าง ๆ
3. กำหนดกรอบแนวคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ
4. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือ
5. นำเสนอร่างเครื่องมือให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม เป็นการหาความเที่ยงตรงตามสภาพ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย
 - 5.1 นายเสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2
 - 5.2 นางจิตตาภรณ์ เวียงวิเศษ อาจารย์กลุ่มวิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
 - 5.3 นายไพยนต์ ปลื้มดีศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนางรองเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และพนักงานครู จำนวน 51 คน รวมทั้งสิ้น 55 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ประสิทธิ์สุวรรณภักษ์, 2542 : 261) ถ้าค่า r มีค่า 0.8 ขึ้นไปถือว่ามีความเชื่อมั่นสูง ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 คือ .9538 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 3 คือ .7208 ถือว่ามีความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้ (ดูในภาคผนวก ง)

การสัมภาษณ์เชิงลึก

การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ฝ่ายการศึกษา ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศึกษาานิเทศก์ ซึ่งประเด็นต่างๆ นั้น ได้ศึกษานโยบายทางการศึกษาและกำหนดตามกรอบของการดำเนินด้านการบริหารวิชาการทั้ง 6 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์
2. ผู้อำนวยการ แจ้งผู้บริหารและพนักงานครูเพื่อขอความร่วมมือจากประชากร
3. ผู้วิจัยแจกจ่ายแบบสอบถามด้วยตนเอง และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง

การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. คัดแยกแบบสอบถามตามสถานภาพตำแหน่ง
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล

ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. เกี่ยวกับการศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. ด้านความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จัดอันดับความคิดเห็น และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและพนักงานครูโรงเรียนเทศบาล โดยใช้ t -test แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
4. ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์เชิงลึกทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง
5. เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลความคิดเห็นจากแบบสอบถาม การแปลความหมายค่าเฉลี่ยได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 100)

5.1 ค่าเฉลี่ย มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีการปฏิบัติในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

5.2 ค่าเฉลี่ย มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีปัญหาในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีปัญหาในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีปัญหาในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีปัญหาในระดับน้อย
1.00- 1.50	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีสูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย

x แทน คะแนนดิบ

$\sum x$ แทน ผลรวมคะแนนดิบ

N แทน จำนวนข้อมูลที่ศึกษา

2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

x_i แทน ข้อมูลดิบแต่ละตัว

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลประชากร

$\sum (x_i - \bar{x})^2$ แทน Sum of Squares ของผลต่าง

$n-1$ แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างลดหนึ่ง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระแก่กัน (Independent Sample) โดยใช้ t -test กรณีประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีค่าความแปรปรวนของข้อมูลแตกต่างกัน ($\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$) ใช้สูตร ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548 : 179)

$$t = \frac{\mu_1 - \mu_2}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{N_1} + \frac{\sigma_2^2}{N_2}}}$$

- เมื่อ μ_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 μ_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 σ_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 σ_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 N_1 แทน จำนวนข้อมูลที่ 1
 N_2 แทน จำนวนข้อมูลที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครูที่มีต่อสภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนประชากรผู้บริหาร และพนักงานครู
μ	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
σ	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่คำนวณจากค่า t-test
p	แทน	ค่า p (Significance)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ด้วย โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติสำเร็จรูป วิเคราะห์ค่าสถิติจากข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก สถานภาพตามตำแหน่ง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตาราง

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูที่มีต่อสภาพ การบริหารวิชาการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ใน 6 ด้าน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมทุกด้าน รายด้าน และรายข้อ

ตอนที่ 3 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ที่มีต่อปัญหา การบริหารวิชาการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ใน 6 ด้าน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมทุกด้าน รายด้าน และรายข้อ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน เทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูใน 6 ด้าน โดยใช้ $t - test$ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการและข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ใช้การวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) นำมาตีความสร้างข้อสรุปจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ เชิงลึก แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สถานภาพ ตำแหน่ง รายละเอียดดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	8	5.50
ครู	137	94.50
รวม	145	100

จากตาราง 4 พบว่า ประชากรที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 145 คน เป็นผู้บริหาร สถานศึกษา 8 คน(ร้อยละ 5.50) และพนักงานครู 137 คน (ร้อยละ 94.50)

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ที่มีต่อสภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ใน 6 ด้าน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และจัดอันดับความคิดเห็น โดยรวมทุกด้านรายด้าน และรายชื่อ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ)	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.08	.541	มาก
2	สถานศึกษาจัดโครงสร้างองค์กร ที่เอื้อต่อการบริหารและพัฒนา งานวิชาการ	4.14	.760	มาก
3	ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการให้ข้อมูล และความต้องการใน การจัดทำหลักสูตร	3.08	.768	มาก
4	สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และ ความต้องการของผู้เรียน	4.27	.784	มาก
5	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพของสถาน ศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำหลักสูตร	3.88	.651	มาก
6	การบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มตามความเหมาะสม	3.84	.733	มาก
7	การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ	3.83	.687	มาก
8	การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม	3.74	.589	มาก
	รวม	3.85	.465	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (หลักสูตรสาระการเรียนรู้และการจัดระบบ) โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.85$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารเป็นรายชื่อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติในระดับมากเช่นกัน โดยเมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 4 สถานศึกษามี

หลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของผู้เรียน ($\mu = 4.27$) ข้อ 2 สถานศึกษาจัดโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการบริหารและพัฒนางานวิชาการ ($\mu = 4.14$) ข้อ 1 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ($\mu = 4.08$) ข้อ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำหลักสูตร ($\mu = 3.88$) ข้อ 6 การบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มตามความเหมาะสม ($\mu = 3.84$) ข้อ 7 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ($\mu = 3.83$) ข้อ 8 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม ($\mu = 3.74$) ข้อ 3 ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการให้ข้อมูล และความต้องการ ในการจัดทำหลักสูตร ($\mu = 3.08$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การพัฒนากระบวนการเรียนรู้) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การพัฒนากระบวนการเรียนรู้)	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.06	.511	มาก
2	การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	3.94	.675	มาก
3	การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา	3.86	.522	มาก
4	การเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ และปฏิบัติจริง	3.80	.573	มาก
5	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง	4.06	.603	มาก
6	การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรม	4.39	.593	มาก
	รวม	4.01	.441	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การพัฒนากระบวนการเรียนรู้) โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu =$

4.01) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 6 การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรม ($\mu = 4.39$) ข้อ 1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและข้อ 5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 4.06$) ข้อ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน($\mu = 3.94$) ข้อ 3 การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\mu = 3.86$) ข้อ 4 การเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ และปฏิบัติจริง ($\mu = 3.80$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้)	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ	3.89	.647	มาก
2	ส่งเสริมครูให้ผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน	4.01	.829	มาก
3	โรงเรียนจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้สอน และพัฒนางานด้านวิชาการ	4.05	.877	มาก
4	ประสานความร่วมมือในการผลิต สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกับบุคคล หรือหน่วยงานอื่น	3.43	.725	ปานกลาง
5	พัฒนาความรู้ให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียนการสอน	3.43	.744	ปานกลาง
6	ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.43	.685	ปานกลาง
	รวม	3.70	.614	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

และการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้) โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 3 โรงเรียนจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้สอน และพัฒนางานด้านวิชาการ ($\mu = 4.05$) ข้อ 2 ส่งเสริมครูให้ผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ($\mu = 4.01$) ข้อ 1 ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 3.89$) ข้อ 4 ประสานความร่วมมือในการผลิต สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกับบุคคล หรือหน่วยงานอื่น ข้อ 5 พัฒนาคความรู้ให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และ ข้อ 6 ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 3.43$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การวัดและประเมินผลการเรียนรู้) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การวัดและประเมินผลการเรียนรู้)	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	การกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา	4.10	.700	มาก
2	การส่งเสริมครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	4.04	.644	มาก
3	การวัดผล และประเมินผลโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง	4.08	.590	มาก
4	การจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียน จากสถาน ศึกษาและสถานประกอบ การอื่น ๆ	3.30	.906	ปานกลาง
5	การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน	3.86	.619	มาก
	รวม	3.87	.534	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การวัดและประเมินผลการเรียนรู้) โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.87$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 1 การกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา ($\mu = 4.10$) ข้อ 3 การวัดผล และประเมินผลโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ($\mu = 4.08$) ข้อ 2 การส่งเสริมครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 4.04$) ข้อ 5 การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน ($\mu = 3.86$) ข้อ 4 การจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาและสถานประกอบการอื่นๆ ($\mu = 3.30$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การวิจัยในชั้นเรียน	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	การศึกษาวิเคราะห์ วิจัยการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง	3.79	.591	มาก
2	การศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.75	.693	มาก
3	การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นำไปพัฒนาความก้าวหน้าของตนเอง	3.90	.632	มาก
4	สถานศึกษาส่งเสริมและเน้นให้มีวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.94	.658	มาก
5	ความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เผยแพร่ ผลงานกับสถานศึกษา และสถาบันอื่น	3.49	.602	ปานกลาง
	รวม	3.77	.531	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยในชั้น

เรียน โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.77$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 4 สถานศึกษาส่งเสริมและเน้นให้มีวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\mu = 3.94$) ข้อ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรูของผู้เรียน นำไปพัฒนาความก้าวหน้าของตนเอง ($\mu = 3.90$) ข้อ 1 การศึกษาวิเคราะห์ วิจัยการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.79$) ข้อ 2 การศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\mu = 3.75$) ข้อ 5 ความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เผยแพร่ ผลงานกับสถานศึกษา และสถาบันอื่น ($\mu = 3.49$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการสอนซ่อมเสริม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการสอนซ่อมเสริม	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	การจัดให้มีการการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนมีผลการเรียนต่ำ	4.75	.732	มากที่สุด
2	การศึกษาถึงสาเหตุของการสอนซ่อมเสริม	4.25	.600	มาก
3	มีการจัดการสอนซ่อมเสริมอย่างเป็นระบบทั้งสถานศึกษา	4.25	.704	มาก
4	มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอนซ่อมเสริม	4.25	.692	มาก
	รวม	4.11	.587	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการสอนซ่อมเสริม โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 4.11$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 1 การจัดให้มีการการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนมีผลการเรียนต่ำ ($\mu = 4.75$) ข้อ 2 การศึกษาถึงสาเหตุของการสอนซ่อมเสริม ข้อ 3 มีการจัดการสอนซ่อมเสริมอย่างเป็นระบบทั้งสถานศึกษา และข้อ 4 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอนซ่อมเสริม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 4.25$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	จัดตั้ง ประสาน และพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.72	.618	มาก
2	ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.70	.649	มาก
3	สำรวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งใน และนอกสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.79	.756	มาก
	รวม	3.73	.591	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.73$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายชื่อพบว่าทุกข้อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 3 สำรวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งใน และนอกสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 3.79$) ข้อ1 จัดตั้ง ประสาน และพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 3.72$) ข้อ 2 ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 3.70$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3.83	.638	มาก
2	การนิเทศโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสม	3.88	.629	มาก
3	การนิเทศการเรียนการสอนแก่ครู โดยเน้นแบบกัลยาณมิตร	4.10	.562	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ด้านกรณิเทศภายในสถานศึกษา	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
4	การติดตาม ประสานงานกับกองการ ศึกษาเพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการนิเทศ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.54	.677	มาก
5	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การนิเทศภายในกับ เครือข่าย หรือสถาน ศึกษาอื่นๆ	3.52	.746	มาก
	รวม	3.77	.527	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกอง การศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านกรณิเทศภายใน สถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.77$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็น เป็นรายชื่อ พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 3 การ นิเทศการเรียนการสอนแก่ครู โดยเน้นแบบกัลยาณมิตร ($\mu = 4.10$) ข้อ 2 การนิเทศโดยใช้รูปแบบที่ หลากหลาย และเหมาะสม ($\mu = 3.88$) ข้อ 1 การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการ สอนในสถานศึกษา ($\mu = 3.83$) ข้อ 4 การติดตาม ประสานงานกับกองการ ศึกษาเพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการนิเทศ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา ($\mu = 3.54$) ข้อ 5 การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์การนิเทศภายในกับเครือข่าย หรือสถาน ศึกษาอื่นๆ ($\mu = 3.54$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	การจัด โครงสร้างการบริหารงาน ให้รองรับการประกันคุณภาพภายใน	4.12	.525	มาก
2	การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เกณฑ์การประเมิน และเป้าหมายให้สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา	4.09	.470	มาก
3	การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.19	.638	มาก
4	การดำเนินงานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.06	.468	มาก
5	การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน	3.97	.671	มาก
	รวม	4.08	.433	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 4.08$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายชื่อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 3 การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.19$) ข้อ 1 การจัด โครงสร้างการบริหารงาน ให้รองรับการประกันคุณภาพภายใน ($\mu = 4.08$) ข้อ 2 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เกณฑ์การประเมิน และเป้าหมายให้สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ($\mu = 4.09$) ข้อ 4 การดำเนินงานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.06$) ข้อ 5 การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\mu = 3.97$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โดยรวมทั้ง 6 ด้าน

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมทั้ง 6 ด้าน	การปฏิบัติงานวิชาการ (N= 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	3.86	.441	มาก
	1.1 หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ	3.85	.465	มาก
	1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.01	.441	มาก
	1.3 สื่อการเรียนรู้	3.70	.614	มาก
	1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.87	.534	มาก
2.	การวิจัยในชั้นเรียน	3.77	.531	มาก
3.	การสอนซ่อมเสริม	4.11	.587	มาก
4.	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.73	.591	มาก
5.	การนิเทศภายในสถานศึกษา	3.77	.527	มาก
6.	การประกันคุณภาพการศึกษา	4.08	.433	มาก
	รวม	3.88	.422	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.88$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 3 การสอนซ่อมเสริมและด้านที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 4.11$) ด้านที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา ($\mu = 4.08$) ด้านที่ 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\mu = 4.01$) ด้านที่ 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\mu = 3.87$) ด้านที่ 1.1 หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ ($\mu = 3.85$) ด้านที่ 2 หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ และด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 3.77$) ด้านที่ 5 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 3.73$)

ตอนที่ 3 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ที่มีต่อปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ใน 6 ด้าน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมทุกด้านรายด้าน และรายข้อ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ)	ปัญหาการบริหาร งานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
1.	ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ	1.99	1.133	น้อย
2.	การจัด โครงสร้างองค์กร ทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติงาน วิชาการมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อภาระงาน	2.68	.920	ปานกลาง
3.	ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการให้ข้อมูลและแสดงความ ต้องการ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.10	1.072	ปานกลาง
4.	ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลาง และความต้องการของผู้เรียนที่เป็นปัจจุบัน	2.27	.868	น้อย
5.	ปัญหาการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และสถานภาพของ สถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำ หลักสูตร	2.35	.878	น้อย
6.	ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการ	2.66	1.029	ปานกลาง
7.	การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็น ระยะ	2.61	.960	ปานกลาง
8.	การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.61	1.100	ปานกลาง
	รวม	2.53	.792	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ) โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ($\mu = 2.53$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปาน

กลางและน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 3 ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการให้ข้อมูลและแสดงความต้องการ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 3.10$) ข้อ 2 การจัดโครงสร้างองค์กร ทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานวิชาการมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อภาระงาน ($\mu = 3.10$) ข้อ 6 ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการ ($\mu = 2.66$) ข้อ 7 การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ และข้อ 8 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 2.61$) ข้อ 5 ปัญหาการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และสถานภาพของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำหลักสูตร ($\mu = 2.35$) ข้อ 4 ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของผู้เรียนที่เป็นปัจจุบัน ($\mu = 2.27$) ข้อ 1 ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 1.99$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การพัฒนากระบวนการเรียนรู้) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การพัฒนากระบวนการเรียนรู้)	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	ปัญหาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.42	.955	น้อย
2	ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	2.45	.897	น้อย
3	ปัญหาการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา	2.69	.838	ปานกลาง
4	ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ และปฏิบัติจริง	2.48	.906	น้อย
5	ปัญหาการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรม	2.35	1.170	น้อย
	รวม	2.47	.818	น้อย

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร (การพัฒนากระบวนการเรียนรู้) โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ($\mu = 2.47$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลางและน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 3 ปัญหาการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\mu = 2.69$) ข้อ 4 ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ และปฏิบัติจริง ($\mu = 2.48$) ข้อ 2 ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ($\mu = 2.45$) ข้อ 1 ปัญหาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 2.42$) ข้อ 5 ปัญหาการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรม ($\mu = 2.35$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้)	ปัญหาการบริหาร งานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	ปัญหาการศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม เพื่อใช้การจัดการเรียนการสอน และการบริหาร งานวิชาการ	2.31	1.121	น้อย
2	ปัญหาส่งเสริมครูให้ผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียน การสอน	2.44	.824	น้อย
3	ปัญหาโรงเรียนจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ สอนและพัฒนางานด้านวิชาการ	2.69	.804	ปานกลาง
4	ปัญหาการประสานความร่วมมือในการผลิต สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกับบุคคล หรือ หน่วยงานอื่น	2.70	.898	ปานกลาง

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้)	ปัญหาการบริหาร งานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
5	ปัญหาการพัฒนาความรู้ให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียนการสอน	2.73	.959	ปานกลาง
6	ปัญหาการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	2.72	.977	ปานกลาง
	รวม	2.59	.825	ปานกลาง

จากตาราง 17 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้) โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ($\mu = 2.59$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลางและน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 5 ปัญหาการพัฒนาความรู้ให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียนการสอน ($\mu = 2.73$) ข้อ 6 ปัญหาการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\mu = 2.72$) ข้อ 4 ปัญหาการประสานความร่วมมือในการผลิต สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกับบุคคล หรือหน่วยงานอื่น ($\mu = 2.70$) ข้อ 3 ปัญหาโรงเรียนจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้สอนและพัฒนา งานด้านวิชาการ ($\mu = 2.69$) ข้อ 2 ปัญหาส่งเสริมครูให้ผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ($\mu = 2.44$) ข้อ 1 ปัญหาการศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อนวัตกรรม เพื่อใช้การจัดการเรียนการสอนและการบริหาร งานวิชาการ ($\mu = 2.31$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การวัดและประเมินผลการเรียนรู้) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การวัดและประเมินผลการเรียนรู้)	ปัญหาการบริหาร งานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา	2.23	.888	น้อย
2	ปัญหาการจัดทำแผน การวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	2.21	1.142	น้อย
3	ปัญหาการวัดผล และประเมินผลโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน	2.23	1.184	น้อย
4	ปัญหาการจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน จากสถานศึกษา และสถานประกอบการอื่น ๆ	2.48	1.007	น้อย
5	การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน	2.48	1.035	น้อย
	รวม	2.32	.932	น้อย

จากตาราง 18 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การวัดและประเมินผลการเรียนรู้) โดยรวมมีปัญหาในระดับน้อย ($\mu = 2.32$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีปัญหาในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 4 ปัญหาการจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน จากสถานศึกษา และสถานประกอบการอื่น ๆ และข้อ 5 การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 2.48$) ข้อ 1 ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา และข้อ 3 ปัญหาการวัดผล และประเมินผลโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน ($\mu = 2.23$) ข้อ 2 ปัญหาการจัดทำแผน การวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 2.21$)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำนวนเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	ปัญหาการบริหาร งานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	ปัญหาการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง	2.73	.876	ปานกลาง
2	ปัญหาการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	2.52	.842	ปานกลาง
3	ปัญหาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นำไปพัฒนาความก้าวหน้าของตนเอง	2.71	.985	ปานกลาง
4	ปัญหาความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เผยแพร่ผลงานกับสถานศึกษา และสถาบันอื่น	2.67	.808	ปานกลาง
	รวม	2.65	.834	ปานกลาง

จากตาราง 19 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ($\mu = 2.65$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 1 ปัญหาการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 2.73$) ข้อ 3 ปัญหาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นำไปพัฒนาความก้าวหน้าของตนเอง ($\mu = 2.71$) ข้อ 4 ปัญหาความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เผยแพร่ผลงานกับสถานศึกษา และสถาบันอื่น ($\mu = 2.67$) ข้อ 2 ปัญหาการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\mu = 2.52$)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการสอนซ่อมเสริม จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านการสอนซ่อมเสริม	ปัญหาการบริหาร งานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	ปัญหาการจัดสอนซ่อมเสริม	2.42	1.128	น้อย
2	การจัดการสอนซ่อมเสริมอย่างเป็นระบบทั้งสถานศึกษา	2.79	1.150	ปานกลาง
3	ปัญหาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอนซ่อมเสริม	2.61	1.100	ปานกลาง
	รวม	2.60	1.023	ปานกลาง

จากตาราง 20 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกอง
การศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการสอน
ซ่อมเสริม โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาในระดับปานกลาง ($\mu = 2.60$) เมื่อพิจารณาความ
คิดเห็นเป็นรายชื่อพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลางและน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย
มากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 2 การจัดการสอนซ่อมเสริมอย่างเป็นระบบทั้งสถานศึกษา ($\mu = 2.79$)
ข้อ 3 ปัญหาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอนซ่อมเสริม ($\mu = 2.61$) ข้อ 1 ปัญหาการจัดสอน
ซ่อมเสริม ($\mu = 2.42$)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ปัญหาการบริหาร งานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	ปัญหาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.61	.959	ปานกลาง
2	ปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งใน และนอก สถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.64	.933	ปานกลาง
3	ปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.73	.974	ปานกลาง
4	ปัญหาด้านการสำรวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งใน และนอกสถาน ศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.63	.971	ปานกลาง
	รวม	2.65	.906	ปานกลาง

จากตาราง 21 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ($\mu = 2.65$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 3 ปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 2.73$) ข้อ 2 ปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งใน และนอกสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 2.64$) ข้อ 4 ปัญหาด้านการสำรวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งใน และนอกสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 2.63$) ข้อ 1 ปัญหาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 2.61$)

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	ปัญหาการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษา	2.52	1.112	ปานกลาง
2	นิเทศโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสม	2.73	1.138	ปานกลาง
3	ปัญหานิเทศการเรียนการสอนแก่ครู โดยเน้นแบบกัลยาณมิตร	2.28	1.090	น้อย
4	ติดตาม ประสานงานกับกองการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา	2.94	1.174	ปานกลาง
5	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การนิเทศภายในกับเครือข่าย หรือสถานศึกษาอื่นๆ	2.77	.970	ปานกลาง
	รวม	2.64	955	ปานกลาง

จากตาราง 22 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ($\mu = 2.64$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 4 ติดตาม ประสานงานกับกองการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา ($\mu = 2.94$) ข้อ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การนิเทศภายในกับ

เครือข่าย หรือสถานศึกษาอื่นๆ ($\mu = 2.77$) ข้อ 2 นิเทศโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสม ($\mu = 2.73$) ข้อ 1 ปัญหาการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\mu = 2.52$) ข้อ 1 ปัญหานิเทศการเรียนการสอนแก่ครู โดยเน้นแบบกัลยาณมิตร ($\mu = 2.28$)

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	ปัญหาการจัด โครงสร้างการบริหารงานให้รองรับการประกันคุณภาพภายใน	2.32	1.033	น้อย
2	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเกณฑ์ การประเมิน และเป้าหมายให้สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา	2.73	1.221	ปานกลาง
3	การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระบบการประกันคุณภาพการ ศึกษาของสถานศึกษา	2.70	1.132	ปานกลาง
4	การดำเนินงานตามแผนติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	2.73	1.198	ปานกลาง
5	การประสานความร่วมมือกับสถาน ศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	2.78	1.175	ปานกลาง
	รวม	2.65	1.069	ปานกลาง

จากตาราง 23 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ($\mu = 2.65$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายชื่อพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 5 การประสานความร่วมมือกับสถาน ศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\mu = 2.78$) ข้อ 2 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเกณฑ์ การประเมิน และเป้าหมายให้สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาและ

ข้อ 4 การดำเนินงานตามแผนติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนา
อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\mu = 2.73$) ข้อ 3 การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการ
ประกันคุณภาพการ ศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 2.70$) ข้อ 1 ปัญหาการจัด โครงสร้างการบริหาร
งานให้รองรับการประกันคุณภาพภายใน ($\mu = 2.32$)

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โดยรวมทั้ง 6 ด้าน จำแนกเป็นรายค่าและ โดยรวม

ข้อ	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมทั้ง 6 ด้าน	ปัญหาการบริหาร งานวิชาการ (N = 145)		
		μ	σ	ระดับ
1	หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	2.48	.797	น้อย
	1.1 หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ	2.53	.792	ปานกลาง
	1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	2.47	.818	น้อย
	1.3 สื่อการเรียนรู้	2.59	.825	ปานกลาง
	1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	2.32	.932	น้อย
2.	การวิจัยในชั้นเรียน	2.65	.834	ปานกลาง
3.	การสอนซ่อมเสริม	2.60	1.023	ปานกลาง
4.	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.65	.906	ปานกลาง
5.	การนิเทศภายในสถานศึกษา	2.64	.955	ปานกลาง
6.	การประกันคุณภาพการศึกษา	2.65	1.069	ปานกลาง
	รวม	2.56	.7508	ปานกลาง

จากตาราง 24 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาลสังกัดกองการ
ศึกษาเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน
โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ($\mu = 2.56$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่าส่วน
ใหญ่ มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 3 การวิจัย
ในชั้นเรียน ด้านที่ 4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 2.65$) ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษา ($\mu = 2.64$) ด้านที่ 3 การสอน
ซ่อมเสริม ($\mu = 2.60$) ด้านที่ 1.3 สื่อการเรียนรู้ ($\mu = 2.59$) ด้านที่ 1.1 หลักสูตร สาระการเรียนรู้

และการจัดระบบ($\mu = 2.53$) ด้านที่ 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\mu = 2.47$) ด้านที่ 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\mu = 2.32$)

ตอนที่ 4 แสดงตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ ดังรายละเอียด แสดงในตาราง 25 – 26

ตาราง 25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ โดยรวมทั้ง 6 เป็นรายข้อ	ผู้บริหาร สถานศึกษา		พนักงานครู		t	p
		μ	σ	μ	σ		
1.	หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	4.06	.30	3.85	.44	1.30	.41
2.	การวิจัยในชั้นเรียน	3.60	.45	3.78	.535	.94	.34
3.	การสอนซ่อมเสริม	4.37	.40	4.10	.593	1.29	.19
4.	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.16	.30	3.71	.595	3.79	.00
5.	การนิเทศภายในสถานศึกษา	3.70	.32	3.78	.537	.42	.67
6.	การประกันคุณภาพการศึกษา	4.25	.17	4.07	.442	1.11	.27
	รวม	4.03	.276	3.85	.441	1.06	.29

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 พบว่า ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสภาพบริหารงานวิชาการ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันยกเว้นเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าพนักงานครู

ตาราง 26 เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทั้ง 6 เป็นรายชื่อ จำแนกตามสถานภาพ

ข้อ	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทั้ง 6 เป็นรายชื่อ	ผู้บริหาร สถานศึกษา		พนักงานครู		t	P
		μ	σ	μ	σ		
1.	หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	2.26	.25	2.49	.81	2.07	.02
2.	การวิจัยในชั้นเรียน	2.62	.400	2.66	.853	.11	.90
3.	การสอนซ่อมเสริม	2.33	.356	2.62	.443	.77	.43
4.	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.62	.443	2.65	.927	.17	.86
5.	การนิเทศภายในสถานศึกษา	2.50	.534	2.65	.975	.45	.65
6.	การประกันคุณภาพการศึกษา	2.45	.381	2.66	1.095	1.30	.21
	รวม	2.39	.219	2.58	.783	1.80	.08

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 พบว่า ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพนักงานครูมีความคิดเห็นว่ามีปัญหามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล

จากการศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยใช้แบบสอบถาม ปลายเปิด และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 1 เดือน กันยายน พ.ศ. 2553 ณ ห้องประชุมเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ซึ่งประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ฝ่ายการศึกษา ผู้อำนวยการกองการศึกษา และศึกษานิเทศก์ เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในปัจจุบัน

1.1 ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหาร โรงเรียนและพนักงานครูเกี่ยวกับการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ยังไม่ปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนและวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวิธีการหรือแนวทางที่หลักสูตรกำหนดไว้

1.2 การให้ความสำคัญต่อการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนและพนักงานครูมีน้อย

1.3 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนยังขาดความร่วมมืออย่างจริงจังจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ยกตัวอย่างเช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน เป็นต้น

1.4 การจัดระบบการบริหารงานวิชาการยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ขาดการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการเพื่อนำไปพัฒนาอย่างไม่สม่ำเสมอเท่าที่ควร

1.5 การจัดสอนซ่อมเสริมและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับผู้เรียนยังมีน้อย ไม่ต่อเนื่อง และขาดการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง

1.6 ระบบนิเทศการสอนไม่ได้การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.7 พนักงานครูที่ปฏิบัติงานวิชาการมีภาระงานสอนมากเกินไปส่งผลให้การปฏิบัติงานวิชาการไม่เต็มที่เท่าที่ควร และบางส่วนยังขาดศักยภาพในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน

1.8 พนักงานครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

1.9 พนักงานครูขาดความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญในเรื่องการทำวิจัยชั้นเรียนน้อย

1.10 พนักงานครูขาดความสามัคคีและขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน

2. แนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

2.1 จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้โรงเรียนได้ทราบแนวทางในการพัฒนา โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครูจากทุก โรงเรียนในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนจากชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

2.2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้กับพนักงานครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อส่งเสริม สร้างความตระหนัก และ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.3 จัดระบบและวางแผนติดตามงานวิชาการเพื่อให้การจัดการศึกษาของแต่ละ โรงเรียนให้ไปในทิศทางเดียวกัน

2.4 การจัดการศึกษาของโรงเรียนเมื่อการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นทุกภาค เรียน และนำผลการอภิปรายไปวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนในภาคเรียนต่อไป

3. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจะมี วิธีการดำเนินการ

3.1 ผู้บริหาร โรงเรียน ควรสร้างความเข้าใจในระบบงานต่างๆ พนักงานครู ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษา

3.2 โรงเรียนควรจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี แบ่งระบบงานให้ชัดเจน กำหนด ระยะเวลาที่เหมาะสมในการดำเนินการติดตามและประเมินผลที่เกิดการแผนปฏิบัติงานประจำปี

3.3 โรงเรียนควรจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของทุกงานในโรงเรียนให้เป็น ปัจจุบัน

4. วิธีการแก้ไขปัญหาระงาการสอนมากและความขาดแคลนบุคลากรด้านการ จัด การเรียนการสอนในโรงเรียนเทศบาล

4.1 ควรมีนโยบายทางด้านอัตรากำลังทางการศึกษาให้ชัดเจนรวมถึงมีจัดทำ แผนอัตรากำลังของบุคลากรทางการศึกษา

4.2 การจัดหาบุคลากรเพื่อบรรจุแต่งตั้งข้าราชการในตำแหน่งพนักงานครูหรือ บุคลากรทางการศึกษาให้มีจำนวนที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน

4.3 ควรจัดหาและส่งเสริมสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับผู้บริหาร พนักงานครูและ บุคลากรทางการศึกษาในสังกัดให้ทัดเทียมโรงเรียนในสังกัดเทศบาลอื่น ๆ เพื่อเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงานและกระตุ้นให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ของผู้บริหาร พนักงานครู และบุคลากร ทางการศึกษา มีคุณภาพสูงขึ้น และนำไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาตาม นโยบายของเทศบาลที่กำหนดไว้

5. วิธีการในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอน

5.1 กองการศึกษา ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับพนักงานครูและบุคลากร ทางการศึกษาที่ยังขาดความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมทางการศึกษาให้ทันสมัย เหมาะสมกับ วัยของผู้เรียนและสอดคล้องกับตัวชี้วัดในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

5.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดระบบนิเทศการจัดการเรียนการสอนแบบ
กัลยาณมิตรอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการจัดทำ
แผนการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร สถานศึกษา มีการ
ติดตามและประเมินผลที่เกิดจากการใช้แผนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5.3 เทศบาลหรือผู้บริหาร โรงเรียนควรจัดให้พนักงานครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานตามหน่วยงาน องค์กร หรือสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำความรู้และ
ประสบการณ์มาพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
เทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ นั้นพอที่จะนำมาสรุปเป็นปัญหาเกี่ยวกับการ
บริหารงานวิชาการ 6 ด้าน ดังนี้

1. หลักสูตรการบริหารหลักสูตร

ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหาร โรงเรียนและพนักงานครูเกี่ยวกับการนำ
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ยังไม่ปรับเปลี่ยน
กระบวนการจัดการเรียนการสอนและวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนตาม
วิธีการหรือแนวทางที่หลักสูตรกำหนดไว้ การให้ความสำคัญต่อการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนและพนักงานครูมีน้อย และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของ
โรงเรียนยังขาดความร่วมมืออย่างจริงจังจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ยกตัวอย่างเช่น
คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้พนักงานครูและ
บุคลากรทางการศึกษาบางส่วนขาดความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อ
นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมทางการศึกษาให้ทันสมัย
เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและสอดคล้องกับตัวชี้วัด

2. การวิจัยในชั้นเรียน

พนักงานครูขาดความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญในเรื่องการทำวิจัยชั้นเรียน
น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำวิจัยในชั้นเรียนในทัศนคติของพนักงานครูอาจจะคิดว่าเป็นเรื่องที่
ยาก และประกอบกับมีภาระงานการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นงานหลักมาก นอกจากนี้ยังมีภาระ
งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษาให้ปฏิบัติให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา
ที่ตั้งไว้ จึงทำให้พนักงานครูมองเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนมีน้อยกว่าภาระงานอื่น

3. การสอนซ่อมเสริม

การจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนยังมีน้อย ไม่ต่อเนื่อง และขาดการติดตาม
ประเมินผลอย่างจริงจัง สาเหตุอาจเนื่องมาจากพนักงานครูมีภาระงานมากและบุคลากรไม่เพียงพอ
จึงมีผลทำให้การสอนซ่อมเสริมไม่เต็มที่เท่าที่ควร และอีกประการหนึ่งคือขาดขวัญกำลังใจที่

เหมาะสมในการทำงาน และสวัสดิการต่าง ๆ ที่ยังไม่ทัดเทียมกับเทศบาลอื่น ได้รับ ยกตัวอย่างเช่น เงินค่าตอบแทนพิเศษ (เงิน โบนัส) เป็นต้น

4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับผู้เรียนยังมีน้อยไม่มีรูปแบบที่หลากหลาย อีกทั้งยังขาดความต่อเนื่องและการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างจริงจัง ทั้งนี้สาเหตุอาจเนื่องมาจาก พนักงานครูมีภาระงานการจัดการเรียนการสอนมาก ความขาดแคลนบุคลากรด้านการจัดเรียนการสอน นอกจากนี้พนักงานครูมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย จึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมไม่มีรูปแบบที่หลากหลาย และอีกประการหนึ่งก็คือความไม่คล่องตัวเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินการเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จากเทศบาล

5. การนิเทศภายในสถานศึกษา

ระบบนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาไม่ได้มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง และขาดความต่อเนื่อง สาเหตุอาจเนื่องมาจาก การขาดความสามัคคีและการยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างพนักงานครูผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ

6. การประกันคุณภาพการศึกษา

พนักงานครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนในการจัดระบบงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา ระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาไม่ทันสมัยและไม่เป็นปัจจุบัน พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนขาดความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาระบบงานที่ตนเองได้รับมอบหมายจึงทำให้เกิดความไม่สะดวกและเกิดความล่าช้าในการทำงาน และอีกประการหนึ่งก็คือการขาดความร่วมมือในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีอย่างจริงจังจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของ ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ผู้วิจัยจะสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ครูณวิทยา” โรงเรียนเทศบาล 2 “อิสานธีรวิทยาคาร” และโรงเรียนเทศบาล 3 จำนวนเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และพนักงานครู จำนวน 137 คน รวมทั้งสิ้น 145 คน ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำการศึกษาทั้งประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขึ้น 2 ประเภทคือ

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinion Questionnaire) ซึ่งได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการหาความเที่ยงตรงแบบ Face Validity แล้วนำไปทดลองกับผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนางรอง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9538 และ .7208

2.2 แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ได้ลงนามเพื่อแจกจ่ายแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้แจกจ่ายแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวนทั้งสิ้น 145 ฉบับ และติดตามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 145 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จึงนำมาประมวลผล

3.2 การใช้แนวคำถามในสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลเมืองบุรีรัมย์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ผลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ และประสิทธิภาพการทำงานของ กลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมาย และจัดอันดับความคิดเห็น

4.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมาย และจัดอันดับความคิดเห็น

4.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ โดยวิเคราะห์ด้วย ค่า t -test (Independent Sample) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระแก่กัน ค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.2 การวิเคราะห์จากข้อเสนอแนะและข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ นำมาตีความสร้างข้อสรุป จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 145 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 8 คน (ร้อยละ 5.50) และพนักงานครู 137 คน (ร้อยละ 94.50)

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ทั้ง 6 ด้าน พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ความคิดเห็นเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 3 การสอนซ่อมเสริมและด้านที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ด้านที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านที่ 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านที่ 1.1 หลักสูตรสาระการเรียนรู้และการจัดระบบ ด้านที่ 2 หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ และด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ด้านที่ 5 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ทั้ง 6 ด้าน โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ความคิดเห็นเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่ มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 3 การวิจัยในชั้นเรียน ด้านที่ 4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านที่ 3 การสอนซ่อมเสริม ด้านที่ 1.3 สื่อการเรียนรู้ ด้านที่ 1.1 หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ ด้านที่ 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านที่ 1.4

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและพนักงานครูต่อการบริหารงานวิชาการทั้ง โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้านมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันยกเว้นเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่า เกือบทุกด้านมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ สรุปความเห็นได้ว่า ผู้บริหารควรจริงจังและวางแผนการทำงานวิชาการ ในโรงเรียนให้เป็นระบบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารอาจยังไม่ให้ความสำคัญการเรียนการสอนหรืองานวิชาการ มากเท่าที่ควร ส่วนที่เห็นว่าควรวางแผนการทำงานให้เป็นระบบนั้น เนื่องจากปัจจุบันภาระงานและหน้าที่ของผู้บริหารต้องบริหารงานตามสถานการณ์บ้าง และภาระที่มีมากจึงอาจลดขั้นตอนบ้าง เพื่อต้องการผลที่ทันเวลา ทำให้พนักงานครูมีความคิดเห็นว่าคุณบริหารควรมีการบริหารงานและวางแผนการทำงานให้เป็นระบบมากขึ้น

7. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน ของ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีดังนี้

7.1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลาง ได้แก่ หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ และสื่อการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนาคือ กองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์งานวิชาการ และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการพัฒนาจัดทำสื่อการเรียนรู้ให้กับพนักงานครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน เพื่อส่งเสริม สร้างความตระหนัก และความเข้าใจเกี่ยวกับ และวางแผนติดตามเพื่อประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จากการที่นำหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และนำไปสู่การอภิปรายเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ข้อดีและปัญหาที่เกิดจากการนำหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเมื่อการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นทุกภาคเรียน และนำผล

การอภิปรายไปวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนต่อไป

7.2 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

จากผลการวิจัยพบว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับงานบริหารงานวิชาการในระดับปานกลาง สาเหตุอาจเนื่องมาจากพนักงานครูไม่ค่อยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการทำวิจัยในเรียน

แนวทางพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนคือ ผู้บริหารการศึกษาของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยความร่วมมือจากวิทยากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร และกำหนดให้พนักงานครูทุกคนจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน เสนอต่อกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ทุกภาคเรียน และควรมีการประชุมสัมมนาหรือจัดนิทรรศการเพื่อนำเสนองานวิจัยของพนักงานครูทุกปีการศึกษา เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างความตื่นตัวเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และส่งผลให้เกิดกับผู้เรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วย

7.3 การสอนซ่อมเสริม

จากผลการวิจัยพบว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลาง สาเหตุอาจเนื่องมาจากพนักงานครูมีภาระงานมากและบุคลากรไม่เพียงพอ จึงมีผลทำให้การสอนซ่อมเสริมไม่เต็มที่เท่าที่ควร

แนวทางพัฒนาการสอนซ่อมเสริมคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมวางแผนเกี่ยวกับระบบงานในโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหาร โรงเรียน พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน แบ่งระบบงานให้ชัดเจน จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของทุกงานในโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน และกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมในการดำเนินการติดตามและประเมินผลที่เกิดการแผนปฏิบัติงานประจำปี สถานศึกษาควรศึกษาและวางแผนอัตราค่าจ้าง การบรรจุแต่งตั้งข้าราชการในตำแหน่งพนักงานครูหรือบุคลากรทางการศึกษาให้มีจำนวนที่เหมาะสม เทศบาลควรจัดหาและส่งเสริมสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับผู้บริหาร พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดให้ทัดเทียมโรงเรียนในสังกัดเทศบาลอื่น ๆ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและกระตุ้นให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ของผู้บริหาร พนักงานครู และบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพสูงขึ้นและนำไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาดำเนินนโยบายของสถานศึกษาและเทศบาลที่กำหนดไว้

7.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง สาเหตุอาจเนื่องมาจาก พนักงานครูมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไม่เพียงพอ และอีกประการหนึ่งก็คือความไม่คล่องตัวเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินการเสนอ โครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

แนวทางพัฒนา คือ กองการศึกษาหรือสถานศึกษาควรจัดให้พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีโอกาสไปศึกษาคูงานตามหน่วยงาน องค์กร หรือสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมแก่ผู้เรียน และเทศบาลควรจัดระบบการเสนอ โครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณให้มีความคล่องตัว สะดวกและรวดเร็ว

7.5 การนิเทศภายในสถานศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลาง สาเหตุอาจเนื่องมาจาก การขาดการยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างพนักงานครูผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ

แนวทางพัฒนา คือ สถานศึกษาควรจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีให้แก่พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษา และวางแผนจัดระบบเพื่อดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตรอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ รวมถึงการนำผลการนิเทศมาสรุปและอภิปรายผลเพื่อสร้างความเข้าใจ อันดี และนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

7.6 การประกันคุณภาพการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานในระดับปานกลาง
แนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมพนักงานครูและบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจในระบบงานต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ระบบงานและแบ่งภาระงานให้กับบุคลากรให้ชัดเจนเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของงานทุกงานในโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน และกำหนดระยะเวลาเพื่อติดตามและประเมินผลงานหรือโครงการ ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผนงานประจำปี

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ทำให้ทราบสภาพและปัญหาโดยรวมของการบริหารงานวิชาการ และผู้วิจัยพบว่าประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร(หลักสูตรสาระการเรียนรู้และการจัดระบบ) พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมากและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (หลักสูตรสาระการเรียนรู้และการจัดระบบ) มีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทุกสถานศึกษาในสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อใช้จัดการเรียนการสอน ซึ่งหลักสูตรของแต่ละสถานศึกษาต้องมาจากการดำเนินการร่วมกันระหว่างครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยในการดำเนินงานนั้นอาจมีปัญหาบางส่วนที่ส่งผลกระทบต่อดำเนินการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี พรพงศ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานวิชาการของครูประถมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้และนำหลักสูตรไปใช้โดยวิเคราะห์หลักสูตรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ วิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร(การพัฒนากระบวนการเรียนรู้) พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมากและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การพัฒนากระบวนการเรียนรู้) มีปัญหาในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ที่กำหนดให้มีการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาสามารถถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนตลอดจนสนับสนุนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา พลหาญ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของข้าราชการครู เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนต่อสภาพและปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนพบว่าผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขราชธานีเขต 4 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้) พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมาก

และปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (สื่อการเรียนรู้) มีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความคล่องตัวในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาผลิตสื่อ หรือการจัดหาครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในโรงเรียนได้สะดวก ตรงกับความต้องการของแต่ละโรงเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาสื่อ แต่ในการสร้างและพัฒนาสื่อต่าง ๆ นั้น อาจเป็นปัญหาต่อพนักงานครูบางส่วนที่ขาดความพร้อมทางด้านการใช้อุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุวิษ แทนปิ่น (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการเทคโนโลยีการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ครูทุกระดับขนาดโรงเรียนสามารถผลิตสื่อพื้นฐาน สามารถใช้ แผ่นใส สไลด์ วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ได้ นอกจากนี้ยังมีความสนใจที่จะผลิตสื่อในระดับมากเช่นกัน

1.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การวัดและประเมินผลการเรียนรู้) พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมากและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (การวัดและประเมินผลการเรียนรู้) มีปัญหาในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทุกโรงเรียนในสังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองบุรีรัมย์มีระเบียบการวัดผล และประเมินผลที่กำหนดขึ้นเองทำให้พนักงานครูทราบแนวทางและมีการปฏิบัติเป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปราณี บุญมี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานการวัดผลและการประเมินผลจำแนกตามภูมิหลังของครูและขนาดโรงเรียน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานการวัดผลและการประเมินผล โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากและพบว่าประสิทธิภาพด้านการวางแผนการวัดผลและการประเมินผลอยู่ในระดับมาก

1.5 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมากและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจมาจากแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาที่กำหนดให้ครูต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนนอกจากนี้ครูยังมีความเข้าใจการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น ซึ่งการวิจัย คือกระบวนการแก้ปัญหาของผู้เรียนเป็นการดำเนินงานที่เกิดขึ้นตลอดเวลาที่มีการสอน เมื่อพบปัญหาก็หาทางแก้ไข และพัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเนื่องจากเวลาและความพร้อม ความรู้ ความเข้าใจของพนักงานครูในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิสมุทร เฟิงชัย (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนในระดับปานกลาง ผลการศึกษาจากแบบสอบถามอาจพบระดับปฏิบัติในระดับมาก แต่ก็ต่ำกว่าด้านอื่น

1.6 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการสอนซ่อมเสริมพบว่ามี การปฏิบัติในระดับมากและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการสอนซ่อมเสริม มีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ทราบถึงปัญหาของผู้เรียนและกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนที่อาจส่งผลกระทบต่อ การจัดการเรียนการสอน รวมถึงได้ผลการประเมินผลการเรียนของนักเรียน จึงเห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริมแต่ในการจัดการสอนซ่อมเสริมนั้นอาจยังขาดระบบการบริหารจัดการและติดตามจึงส่งผลให้มีผลต่อการดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มลิวัลย์ กาญจนชาติ (2534) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริม คือ การสอนหรือการใช้วิธีการต่างๆ ซึ่งนอกเหนือไปจากการสอนปกติ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้ ได้บรรลุเกณฑ์นั้น และให้นักเรียนมีความรู้หรือทักษะเพิ่มขึ้น

1.7 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่ามี การปฏิบัติในระดับมากและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีปัญหาในระดับปานกลางซึ่งในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายนั้น มิได้เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จึงเป็นวิธีการที่จะช่วยพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์กตัญญู มีความเมตตากรุณา มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย มีภาวะของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ถ้าต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ อย่างถูกต้อง และเหมาะสมสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสิริยุพา ศกุนตะเสฐียร (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ด้านการวางแผนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารมีความเห็นตรงกันว่า ห้องสมุดและสวนสมุนไพรเป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่ต้องการ

1.8 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่ามี การปฏิบัติในระดับมากและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา มีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกองการศึกษา มีการประชุมสัมมนาต่างๆ ในแต่ละปีการศึกษาและและพนักงานครูมีความต้องการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ พร้อมกันนี้หลายฝ่ายได้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทำให้ครูได้รับรู้ข้อมูล และแนวทางการพัฒนาวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิระ โดมนะนิตย์ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการการ

นิเทศการศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศภายใน และด้านการใช้ห้องสมุดทุกด้านในระดับมากและต้องการเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา ความรู้ในการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสมัยใหม่

1.9 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมากและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทุกโรงเรียนต้องดำเนินการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้รองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทุกโรงเรียนจึงต้องเตรียมการทั้งงานเอกสาร และการตรวจสอบ ปรับปรุงระบบการทำงานของตนเองให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลาอีกทั้งงานประกันคุณภาพการศึกษา ถือเป็นงานในหน้าที่ครู ซึ่งทำให้ครูเห็นคุณค่าในการดำเนินการแต่ในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่ต้องทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องซึ่งในการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนเทศบาลนั้นอาจเกิดปัญหาที่ส่งผลเป็นปัญหาต่อการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร สมุทรโมฬี (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายใน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและพนักงานครูต่อการบริหารงานวิชาการทั้ง โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้านมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันยกเว้นเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นโยบายของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ทำให้ทุกโรงเรียนเร่งพัฒนาคุณภาพไม่ว่าจะเป็นระบบการทำงาน สักยภาพของบุคลากร ประกอบกับการกระตุ้นให้มีระบบบริหารจัดการที่ดีในโรงเรียน ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมจึงส่งผลให้ผู้บริหาร และพนักงานครูต่างรับรู้ถึงกิจกรรม ที่เกิดขึ้นไปพร้อมกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทวน อินทร์งาม (2545: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อปัจจัยส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านคุณภาพครูผู้สอน ด้านหลักสูตรการสอน ด้านการบริหารจัดการด้านแหล่งเรียนรู้ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ล้วนมีความสำคัญต่อส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความแตกต่างกันนั้น

ทั้งนี้อาจเนื่องจากบริบทความพร้อมของ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ที่มีความพร้อมและขนาดที่ต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่า เกือบทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องนโยบายทางการศึกษา ที่กำหนดจากผู้บริหารระดับสูงที่อาจมุ่งเน้นงานในหลายๆ ด้าน นั้นจึงส่งผลต่อปัญหาทางการบริหารงานวิชาการที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ของผู้บริหารและพนักงานครู นั้นมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชีรพัฒน์ ภาษี (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการมีความคิดเห็นว่างานด้านพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่มีปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุน ในการทำเอกสารหลักสูตรเพื่อบริการครู

4. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู และผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และพบประเด็นที่น่าสนใจควรแก่การอภิปราย ดังนี้

4.1 ผู้บริหารควรจริงจังและวางแผนการทำงานวิชาการในโรงเรียนให้เป็นระบบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารอาจยังไม่ให้ความสำคัญการเรียนการสอนหรืองานวิชาการมากเท่าที่ควร ส่วนที่เห็นว่าควรวางแผนการทำงานให้เป็นระบบนั้น เนื่องจากปัจจุบันภาระงานและหน้าที่ของผู้บริหารต้องบริหารงานตามสถานการณ์บ้าง และภาระที่มีมากจึงอาจลดขั้นตอนบ้าง เพื่อต้องการผลที่ทันเวลา ทำให้พนักงานครูมีความคิดเห็นที่ผู้บริหารควรมีการบริหารงานและวางแผนการทำงานให้เป็นระบบมากขึ้น

4.2 นโยบายทางด้านการศึกษาของเทศบาลที่มีแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลให้มีความรู้คู่คุณธรรม โดยความร่วมมือกับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งในปัจจุบันนโยบายดังกล่าวนี้ยังไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมให้ครบทุกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากสามารถดำเนินงานและพัฒนาการจัดการศึกษาตามนโยบายได้จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนและทำให้โรงเรียนมีการดำเนินงานทางวิชาการในด้านต่างๆ เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้กับพนักงานครู และผู้

ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อส่งเสริม สร้างความตระหนัก และความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำหลักสูตร ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.3 มีการกล่าวถึงความพร้อมของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ที่ต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์และพัฒนาความรู้ ความสามารถ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคลปฏิรูปการศึกษา ทั้งผู้บริหารและพนักงานครูต้อง ร่วมกันจัดระบบ งานและให้ความสำคัญต่องานวิชาการเพื่อให้การดำเนินงานทางด้านวิชาการ ใน โรงเรียนมีประสิทธิภาพ ภาพและการจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์เกิดความสัมฤทธิ์ผลตาม นโยบายที่ได้กำหนดไว้ โดยการจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้สำหรับพนักงานครูและบุคลากรทางการ ศึกษาในด้านต่างๆ การจัด ระบบนิเทศการจัดการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตรอย่างจริงจังและ สม่ำเสมอ สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการจัดทำแผนการเรียนรู้ และการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลที่เกิดจาก การใช้แผนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องรวมถึงควรจัดให้พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้มี โอกาสไปศึกษาคูงานตามหน่วยงาน องค์กร หรือสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ มาพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไป ใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียน โดยให้พนักงานครูจากทุกโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด โครงการตามกลยุทธ์มีบทบาท หน้าที่ในการรับผิดชอบงานด้านวิชาการ ควรประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน และผู้ปกครองได้รับทราบ

1.2 ควรพัฒนาระบบการบริหารงานของ โรงเรียน โดยนำจุดเด่นในการบริหารงาน วิชาการของแต่ละโรงเรียนมาสังเคราะห์ แล้วพิจารณาลักษณะการทำงานที่เหมาะสมกับ จำนวนครู และความเหมาะสมของชุมชน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นระบบ

1.3 ควรจัดประชุมพนักงานครูทั้ง 3 โรงเรียน และเชิญนักวิชาการจากภายนอก เข้าร่วม เพื่อสร้างความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการให้ถึงผู้เรียน ซึ่ง ผู้บริหารและพนักงานครูต่างมี ความคิดเห็นไม่ต่างกันต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ จึงเป็น โอกาสที่

จะพัฒนางานวิชาการผ่านความเข้าใจของพนักงานครูผู้จัดการเรียนสอนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียน
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมการทำงาน ที่มีผลต่อสภาพการบริหารงาน
วิชาการของทุกโรงเรียน เพื่อจะได้ทราบคำตอบที่ครอบคลุมยิ่งขึ้นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียน สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบในการร่วมมือปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อจะ
ได้ทราบแนวทางในการวางแผน การจัดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ การบริหารจัดการ ที่เหมาะสมในการ
ทำงานในโรงเรียน

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อความร่วมมือปฏิบัติงานวิชาการใน
โรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการแก้ไข และพัฒนาความ
ร่วมมือให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริง

2.4 ควรมีการวิจัยแนวโน้มการบริหารงานวิชาการงานวิชาการในโรงเรียน สังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางเตรียมการรองรับการ
เปลี่ยนแปลงที่อาจมีขึ้นในอนาคต

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2545 ก). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545 ข). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545 ค). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545 ง). คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2546 ก). คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2546 ข). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2546 ค). สื่อการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิตติมา ปรีดีศิลป์. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรวิทัศน์.
- คำแพง พิมพ์สาร. (2545). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งกีดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- กิตติ กุศลสถานภาพ. (ม.ป.ป.). กล้องคำสาธิตการบริหาร. สงขลา : วนิจการพิมพ์.
- จรรยา เหนียวเฉลย. (ม.ป.ป.). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- จเร จันทร์วัฒนเดชากุล. (2548). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูตั้งกีดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- จรัส นองมาก. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- จิระศักดิ์ อินทร์หอม. (2548). การศึกษาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : อลีน เพรส.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2525). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : จงเจริญ.
- ชารี มณีศรี. (2538). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศิริบรรณาการ.
- ดวงพร สมุทรโมฬี. (2545). การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- ถวิล เกื้อกุตวงศ์. (2530). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ทวน อินทร์งาม. (2545). ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อปัจจัย
ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชร สุนทรายุทธ. (ม.ป.ป.). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- ชานินทร์ ศิลปจารุ. (2548). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย spss. กรุงเทพฯ :
วี อินเตอร์ พรินท์.
- ธำรง บัวศรี. (2532). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพัฒน์ ภาณี. (2544). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. "พิมพ์ครั้งที่ 2" กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประวิต เอรารธรรม. (2542). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ชูแพค จำกัด.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ :
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปราณี บุญมี. (2546). ประสิทธิภาพการบริหารงานการวัดผลและการประเมินผลโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ
ศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- . (2546). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อกรุงเทพฯ.
- ผ่องพรรณ ตรีชมงคลกร. (2543). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิชิต ฤทธิงบุญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
เฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- มลิวลัย กาญจนชาติ. (2534). ผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการสอนซ่อมเสริม วิชาวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
กำแพงแสน โดยใช้แผนผังมโนคติ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช
- รุจิร ภูสาระ และ จันทราณี สงวนนาม. (2545). การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ปึก พอยท์.
- วรรณารด แสงมณี. (2544). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ :
เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชัน.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอล ที เพลส.
- วิชัย ดิสสะ. (2535). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2533). การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิระ ประเสริฐศิลป์. (2546). การจัดการนวัตกรรมการเรียนการสอน เอกสารการเรียนรู้ เล่ม 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- วิระบุตท พินทุสมิต และมานัส เกิดแฉ่ม. (2546). นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนา
คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. อัดสำเนา.
- เสนาะ ดิยาวี. (2544). หลักการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สงบ ลักษณะ. (2541). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา เอกสารประกอบการสัมมนา
เรื่องประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สงัด อุทรานันท์. (2529). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : มิดรสยาม
- . (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : มิดรสยาม
- สมเดช สีแสง. (2542). คู่มือปฏิบัติราชการ และเตรียมสอบผู้บริหารการศึกษา. ชัยนาท : ม.ป.ท.
- สันต์ ชรรณบำรุง. (2526). หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. (2551). คะแนนผลการทดสอบระดับชาติ สพท.บร.1
ปีการศึกษา 2551. นวัตกรรม : ม.ป.ท. อัดสำเนา

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2534). คู่มืออบรมเพื่อพัฒนาศึกษานิเทศก์.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน. (2546). การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.
กรุงเทพฯ : โอเคียสแควร์.
- (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก.
กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2544). หลักการบริหารเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 19.
กรุงเทพฯ : สัมหวาน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2544). กรอบการประเมินคุณภาพภายนอก
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สิทธิสมุทร เท็งชัย. (2548). การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จังหวัดศรีสะเกษ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สิริยุพา ศกุนตะเสวีชัย. (2548). การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2535). สมบัติพิเศษของการศึกษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยา พลหาญ. (2548). การจัดกระบวนการเรียนรู้ของข้าราชการครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุวิช แทนปิ่น. (2545). รายงานการวิจัย เรื่อง ความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. กำแพงเพชร : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. (2540). การวิจัยชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อดุลย์ ก้อนคำใหญ่. (2545). **ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรุณี พรพงศ์. (2547). **การปฏิบัติงานวิชาการของครูประถมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2538). **การประชุมกับการบริหาร.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). **การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน.** กรุงเทพฯ : ฟีนี.
- Buhr, K. E. (2005). "Connecting Districts and Schools to Improve Teaching and Learning : A Case Study of District Efforts in the Orchard Field Unified School District (California)". **Dissertation Abstract International.** (Online). Available Url : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullicit/3180488> DAI-A 66/06.
- Boulay, M. R. (2005). "Teaching Content and Pedagogical Learning in Secondary Team Teaching Settings". **Dissertation Abstract International.** (Online). Available Url : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullicit/3186490> DAI-A 66/08.
- Buckshaw, L. C. (2006). "An Examination of Principal and Teacher Perceptions of the School Improvement Process". **Dissertation Abstract International.** (Online). Available Url : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullicit/3200369> DAI-A 66/12.
- Fesler, J.W., & Kettl, D.F. (1991). **The Politics of the Administrative Process.** New Jersey : Chatham House Publishers.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education.** 3rd ed. New York: McGraw Hill.
- Murgatroyd, S. & Morgan, C. (1994). **Total Quality Management and the School.** Buckingham: Open University Press.
- Neagley, R.L., & Dean, E.N. (1967). **Handbook for Effective Curriculum Development.** Englewood, New jersey: Prentice – Hall.

บุคลากรกรม

กงคา โนนศรี.ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์. สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2553.

น้อย สุปิงคสิด. รองนายกเทศมนตรี ฝ่ายการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์. สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2553.

ปาลีรัตน์ สมานประธาน.นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองบุรีรัมย์. สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2553.

ไพบงค์ ปลื้มดี.ศึกษานิเทศก์ กองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์. สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2553.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แนกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณไพยนต์ ปลื้มดี

ด้วย นางชนวรรณ ปัญญาอินทน์นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำ วิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยมี ผศ.ดร.ปิยะภรณ์ ศิริภาณุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละของทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ตั๋ว ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๕๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ฐิตาภรณ์ เวียงวิเศษ

ด้วย นางชนวรรณ ปัญญาอินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยมี ผศ.ดร.ปิยาภรณ์ สิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่ข ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเสวริมฤทธิ์ หวายนฤทธิ์

ด้วย นางชนวรรณ ปัญญาอินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยมี ผศ.ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศษ ๐๕๔๕.๑๑/๘๔๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลเมืองนางรอง (TOA)

ด้วย นางชนวรรณ ปัญญาอินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยมี ผศ.ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางชนวรรณ ปัญญาอินทร์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๔๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล ๑ “บุรีราษฎร์ครูณวิทยา”

ด้วย นางชนวรรณ ปัญญาอินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยมี ผศ.ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าถึงข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๔๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล ๒ “อิสานธีรวิทยาคาร”

ด้วย นางชนวรรณ ปัญญาอินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยมี ผศ.ดร.ปิยาภรณ์ สิริภานุมาศ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๘๔๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล ๓

ด้วย นางชนวรรณ ปัญญาอินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดคณกรรมการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยมี ผศ.ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานกณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ตย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล
สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครู
2. แบบสอบถามนี้มี 4 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - ตอนที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของท่าน การตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอกราบ
 ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางธนวรรณ ปัญญาอินทร์
 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล
สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็น
หรือความเป็นจริงเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนท่านใน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

1 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติ

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร						
	1.1 หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดระบบ					
1	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ					
2	สถานศึกษาจัด โครงสร้างองค์กร ที่เอื้อต่อการบริหาร และพัฒนา งานวิชาการ					
3	ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการให้ข้อมูล และความต้องการใน การจัดทำหลักสูตร					
4	สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และ ความต้องการของผู้เรียน					
5	วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำหลักสูตร					
6	บูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และ ระหว่างกลุ่มตามความเหมาะสม					

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	1.1 หลักสูตร ภาระการเรียนรู้และการจัดระบบ (ต่อ)					
7	นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ					
8	ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม					
	1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
9	จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
10	จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน					
11	ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา					
12	เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ และปฏิบัติจริง					
13	จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง					
14	ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรม					
	1.3 สื่อการเรียนรู้					
15	ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ					
16	ส่งเสริมครูให้ผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน					
17	โรงเรียนจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้สอน และพัฒนางานด้านวิชาการ					
18	ประสานความร่วมมือในการผลิต สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกับบุคคล หรือหน่วยงานอื่น					
19	พัฒนาความรู้ให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียนการสอน					
20	ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
21	กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา					
22	ส่งเสริมครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้					
23	วัดผล และประเมินผล โดยเน้นการประเมินตาม สภาพจริง					
24	จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน จากสถานศึกษา และสถานประกอบการอื่น ๆ					
25	พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน					
	2. การวิจัยในชั้นเรียน					
26	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง					
27	มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
28	มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นำไปพัฒนาความก้าวหน้าของตนเอง					
29	สถานศึกษาส่งเสริมและเน้นให้มีวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน					
30	มีความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เผยแพร่ ผลงานกับสถานศึกษา และสถาบันอื่น					
	3. การสอนซ่อมเสริม					
31	จัดให้มีการการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนมีผลการเรียนต่ำ					
32	ศึกษาถึงสาเหตุของการสอนซ่อมเสริม					
33	มีการจัดการสอนซ่อมเสริมอย่างเป็นระบบทั้งสถานศึกษา					
34	มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอนซ่อมเสริม					

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร						
35	จัดตั้ง ประสาน และพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
36	ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
37	สำรวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งใน และนอกสถานศึกษา เพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา						
38	จัดระบบการ นิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
39	นิเทศโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสม					
40	นิเทศการเรียนการสอนแก่ครู โดยเน้นแบบกัลยาณมิตร					
41	ติดตาม ประสานงานกับกองการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา					
42	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การนิเทศภายในกับเครือข่าย หรือสถานศึกษาอื่นๆ					
6. การประกันคุณภาพการศึกษา						
43	จัดโครงสร้างการบริหารงาน ให้รองรับการประกันคุณภาพภายใน					
44	กำหนดมาตรฐานการศึกษา เกณฑ์การประเมิน และเป้าหมายให้สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา					
45	วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
46	ดำเนินงานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
47	ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ให้ท่านประเมินระดับความคิดเห็นคิดเห็น หรือความเป็นจริงเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนท่านใน 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมาก
3	หมายถึง	มีปัญหาในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1.1 หลักสูตรสาระการเรียนรู้และการจัดระบบ						
1.	ผู้บริหาร ไม่ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ					
2.	การจัด โครงสร้างองค์กร ทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานวิชาการมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อภาระงาน					
3.	ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการให้ข้อมูล และแสดงความต้องการ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
4.	ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของผู้เรียนที่เป็นปัจจุบัน					
5	ปัญหาการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และสถานภาพของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำหลักสูตร					
6	ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการ					
7	การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ					
8	การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
1.2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
9	ปัญหาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
10	ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน					

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (ต่อ)						
11	ปัญหาการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา					
12	ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และปฏิบัติจริง					
13	ปัญหาการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรม					
1.3. สื่อการเรียนรู้						
14	ปัญหาการศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม เพื่อใช้การจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ					
15	ปัญหาส่งเสริมครูให้ผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน					
16	ปัญหาโรงเรียนจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้สอน และพัฒนางานด้านวิชาการ					
17	ปัญหาการประสานความร่วมมือในการผลิต สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนกับบุคคล หรือหน่วยงานอื่น					
18	ปัญหาการพัฒนาความรู้ให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียนการสอน					
19	ปัญหาการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
20	ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา					
21	ปัญหาการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้อ และกิจกรรมการเรียนรู้					

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)						
22	ปัญหาการวัดผล และประเมินผลโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน					
23	ปัญหาการจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน จากสถานศึกษา และสถานประกอบการอื่น ๆ					
24	การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน					
2. การวิจัยในชั้นเรียน						
25	ปัญหาการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง					
26	ปัญหาการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
27	ปัญหาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นำไปพัฒนาความก้าวหน้าของตนเอง					
28	ปัญหาความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เผยแพร่ ผลงานกับสถานศึกษา และสถาบันอื่น					
3. การสอนซ่อมเสริม						
29	ปัญหาการจัดสอนซ่อมเสริม					
30	การจัดการสอนซ่อมเสริมอย่างเป็นระบบทั้งสถานศึกษา					
31	ปัญหาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอนซ่อมเสริม					
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร						
32	ปัญหาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....					
33	ปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งใน และนอกสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
34	ปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
35	ปัญหาด้านการสำรวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งใน และนอกสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา						
36	ปัญหาการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
37	นิเทศโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสม					
38	ปัญหานิเทศการเรียนการสอนแก่ครู โดยเน้นแบบกัลยาณมิตร					
39	ติดตาม ประสานงานกับกองการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา					
40	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การนิเทศภายในกับเครือข่ายหรือสถานศึกษาอื่นๆ					
6. การประกันคุณภาพการศึกษา						
41	ปัญหาการจัด โครงสร้างการบริหารงาน ให้รองรับการประกันคุณภาพภายใน					
42	การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เกณฑ์การประเมิน และเป้าหมายให้สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา.....					
43	การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
44	การดำเนินงานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
45	การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน					

ภาคผนวก ก
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

- ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา แบบสอบถามตอนที่ 2

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 55.0

N of Items = 47

Alpha = .9538

- ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา แบบสอบถามตอนที่ 3

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 55.0

N of Items = 45

Alpha = .7208

ภาคผนวก ง
แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

แนวคำถามในการสัมภาษณ์

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

1. ท่านคิดว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในปัจจุบันมีปัญหาอะไร
2. ท่านคิดว่าเราควรพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์อย่างไร
3. ในด้านการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานของโรงเรียนเทศบาลจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร
4. เราจะมีแนวทางในการพัฒนาระบบการดำเนินงานบริหารวิชาการของโรงเรียนเทศบาลเมืองบุรีรัมย์อย่างไร
5. เราจะมีวิธีการแก้ไขปัญหาด้านความขาดแคลนบุคลากรด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนเทศบาลอย่างไร
6. เราจะมีวิธีการในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางชนวรรณ ปัญญาอินทร์
วัน เดือน ปี เกิด	6 ตุลาคม 2518
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 77 หมู่ที่ 10 บ้านภูคิน ตำบล สระบัว อำเภอ ปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 439/146 ถนน จิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	พนักงานครู อันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนเทศบาล 3 สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2530 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านภูคิน ตำบลสระบัว อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2536 มัธยมศึกษาปีที่ 6 พ.ศ. 2538 อนุปริญญาศิลปศาสตร์ (ภาษาอังกฤษธุรกิจ) สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2541 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์